

KIRSI ANGERPURO

**OPISKELIJAPALAUTE OPPIMISYMPÄRISTÖN JA
OPISKELUN KUVAAJANA**

- tuloksia Turun ammattikorkeakoulun vuoden 2003
opiskelijabarometrasta.

TURUN AMMATTIKORKEAKOULU
ÅBO YRKESHÖGSKOLA

TURUN AMMATTIKORKEAKOULUN PUHEENVUOROJA 13

Turun ammattikorkeakoulu
Turku 2004

Kannen suunnittelu: Mari Palkén ja Kari Salmi

ISBN 952-5113-67-1 (painettu)
ISSN 1457-7941 (painettu)

ISBN 952-5113-69-8 (verkkojulkaisu)
ISSN 1459-7756 (verkkojulkaisu)
URL: <http://www.turkuamk.fi/julkaisut/isbn9525113698.pdf>

Painetun julkaisun myynti: julkaisumyynti@turkuamk.fi

ESIPUHE

Tässä raportissa kuvataan www-pohjaisella kyselytyökalulla marraskuussa 2003 kerätyn palauteaineiston keskeiset tulokset. Toista kertaa toteutettu opiskelijabarometri täydentää johdon informaatiojärjestelmää tuottamalla kuvauksen siitä, miten opiskelijat näkevät opetuksen ja oppimisympäristön. Barometrin käyttöönoton oleellisin piirre on sen sisään rakennettu laatusykli. Opettajat ja opiskelijat käsittelevät barometrin tuloksia yhdessä. Sen jälkeen jokainen tulosalue raportoi johdolle, miten tuloksia on tulkittu ja mistä kehittävästä toimenpiteistä on päätetty. Nämä toimenpiteet julkistetaan korkeakoulu yhteisölle Baron-Sanomissa.

Korkeakoulujen arviointineuvoston toteuttaman Turun ammattikorkeakoulun kokonaisarviointin loppuraportissa (Rauhala ym. 2004) arviointiryhmä katsoo, että opintojaksojen toteutussuunnitelmat ja opintojaksoraportit kuuluvat laatutyön hyviin käytänteisiin. Silti opiskelijan rooli nähdään liian usein loppupalautteen antajana, ei niinkään opetuksen tai opintokokonaisuuden kehittäjänä. Vastaavasti opiskelijabarometrin vastaajista yli puolet arvioi, että mahdollisuudet vaikuttaa opetuksen kehittämiseen opintojaksoista annetun palautteen avulla ovat huonot.

Arviointiryhmä pitää tärkeänä, että opiskelijat voivat aidosti kokea olevansa osa todellista vaikuttamisen kanavaa. Tämä voi toteutua osallistamalla opiskelijat toteutussuunnitelma-työhön sekä keskustelemalla annetusta palautteesta avoimesti opiskelijoiden kanssa. Arviointiryhmän mukaan opiskelijabarometrin julkistaminen ja tulosten mukaisten toimenpiteiden esittely on hyvä alku avoimelle, osallistavalle toimintakulttuurille.

Barometrin hyödynnettävyyttä voidaan perustellusti myös arvostella. Mistä tarkkaan ottaen kertoo se, että tulosalueen A opiskelijat ovat antaneet opetuksen laadusta arvion 2,6 asteikolla 1 - 5? Informaatio ei sisällä johtolankaa siihen, miten opetusta opiskelijoiden mielestä tulisi kehittää ja mistä syystä. Barometri voidaankin nähdä varmistavana varoitusvalona, joka viimeistään hälyttää koulutusohjelman opettajat keskustelemaan opiskelijoiden kanssa opetuksesta. Vastuu opetuksen kehittämisen suunnan ja laadun määrittelystä on opettajayhteisöllä, jonka tulee perustella tehdyt valinnat opiskelijoille. Tällaisen keskustelun tarve korostuu esimerkiksi siirryttäessä ongelmaperustaiseen opiskeluun, jossa sekä opiskelijan että opettajan roolit eroavat radikaalisti totutusta.

Suunnittelija Kirsi Angerpuron ansiokkaasti toimittama raportti antaa paitsi kokonaiskuvan siitä, miten opiskelijat näkevät opetuksen ja oppimisympäristön, myös uutta tietoa nyky-opiskelijoista.

Ammattikorkeakoulun nuorten koulutuksen opiskelijoista 40 % oli palkkatyössä. Lähes 40 % tästä joukosta käytti työhön vähintään 17 tuntia viikossa. Toisaalta vastaajista 31 % ilmoitti käyttävänsä vähemmän kuin viisi tuntia viikossa itsenäiseen opiskeluun. Näiden tietojen valossa näyttää varmalta, että opetuksen ja opiskelun työtapojen mitoittamisessa ja uudistamisessa riittää haasteita.

SISÄLTÖ

1 JOHDANTO	5
2 LÄHTÖKOHDAT JA TAVOITTEET	6
3 AINEISTO JA MENETELMÄT	8
3.1 Aineiston keruu	8
3.2 Menetelmät	8
3.3 Aineiston kuvailu	9
3.3.1 Vastajaat taustamuuttujittain	9
3.3.2 Työssäkäynti, itsenäiseen opiskeluun käytetty aika ja opintojen eteneminen	11
4 TULOKSET	16
4.1 Opetus, oppiminen ja opiskelu	16
4.1.1 Kokonaistyytyväisyys	16
4.1.2 Opetuksen laatu	17
4.1.3 Oppimismenetelmät	19
4.1.4 Arviointimenetelmät	23
4.1.5 Opintojaksoista annetun palautteen merkitys	24
4.1.6 AMK-opiskelun vaatimustaso	26
4.1.7 Opettajan toiminta oppimisen kannalta	26
4.2 Opintojen ohjaus	28
4.2.1 Opintojen ohjauksen laatu ja ohjauksen lisätarve	28
4.2.2 HOPSin merkitys opiskelun kannalta	31
4.3 AMK-opiskelu ja työelämä	33
4.3.1 Käsitys AMK-tutkinnon antamista valmiuksista työelämän tehtäviin	33
4.3.2 Koulutusohjelman työelämälähtöisyys	34
4.3.3 Harjoittelu	36
4.4 Opetuksen tukipalvelut	38
4.5 Kansainvälisyys	41
4.6 Koulutusohjelman vaihto, eroaminen ja poissaolo	43
4.7 Kiinnostus AMK:n jatkotutkintoon	44
5 YHTEENVETO JA JOHTOPÄÄTÖKSIÄ	45
LÄHTEET	48
LIITTEET	50
Liite 1. Kyselylomake	
Liite 2. Sähköpostiviesti	
Liite 3. Vastajien määrä sekä vastausprosentit koulutusohjelmittain	
Liite 4. Oppimismenetelmien käytön määrä ja sopivuus tulosalueittain ja koulutusohjelmittain	

1 JOHDANTO

Turun ammattikorkeakoulu kerää ja hyödyntää systemaattisesti palautetta toimintansa kehittämiseksi. Vuosittain toteutettava opiskelijabarometri on osa palautejärjestelmää, jolla varmistetaan toiminnan asiakaslähtöisyys. Tavoitteena on saada opiskelijat osaksi opetuksen ja oppimisympäristön kehittämistä. Turun AMK:ssa on käytössä toiminnan kehittämistä ohjaava Balanced Scorecard eli BSC-kortisto. Osa kortiston mittareista (esim. opiskelijoiden kokonaistyytyväisyys) ja niiden arvoista saadaan opiskelijabarometrin avulla.

Turun AMK:n keskeisenä strategisena linjauksena on pyrkimys laadukkaaseen ja korkeatasoiseen ammatilliseen oppimiseen. Barometrin tulosten perusteella pyritään kehittämään opetusta ja oppimisympäristöä sellaiseksi, jossa opiskelijoiden oppiminen on mielekästä ja laadukasta.

Palautteiden keräämisessä on tärkeää, että opiskelijat saavat tietoonsa sovitut kehittämistoimenpiteet ja että he huomaavat annetulla palautteella olevan vaikutusta. Barometrin tulokset käsitellään opiskelijoiden, opettajien ja johdon keskuudessa. Tulosten perusteella sovitaan kehittämistoimenpiteistä. Ne kootaan Baronsanomiiin opiskelijoiden ja henkilökunnan luettavaksi.

Vuoden 2003 opiskelijabarometri toteutettiin www-pohjaisena 17. - 28.11.2003. Kohderyhmänä olivat tutkintoon johtavassa koulutuksessa olevat opiskelijat. Barometri toteutettiin nyt toisen kerran. Sen sisältöön tehtiin jonkin verran muutoksia edellisvuoteen verrattuna.

2 LÄHTÖKOHDAT JA TAVOITTEET

Oppimisympäristöllä tarkoitetaan perinteisesti fyysistä, psyykkistä, sosiaalista, kognitiivista ja emotionaalista ympäristöä, jossa oppimistoiminta toteutuu. Oppimisympäristössä on keskeistä opettajan ja opiskelijan sekä opiskelijoiden keskinäinen vuorovaikutus, erilaiset toimintatavat ja oppimistehtävät. (Nummenmaa 2002, 128.)

Oppimisympäristöstä voidaan erottaa viisi keskeistä ulottuvuutta ja osatekijää, jotka ovat vuorovaikutuksessa keskenään. 1) Psykologinen perusta sisältää tulkinnan siitä, mitä on oppiminen (oppimiskäsitys). 2) Pedagogiseen perustaan liittyy ajatus siitä, ohjaako opetusta opettajakeskeinen ja opiskelijakeskeinen pedagogiikka. 3) Teknologisessa perustassa on kysymys teknologian suomien mahdollisuuksien hyödyntämisestä. 4) Kulttuurinen perusta näkyy ympäristön fyysisessä suunnittelussa sekä työkuultuureissa. 5) Pragmaattisiin perusteisiin liittyy ehtoja, jotka määrittelevät, millainen oppimisympäristö voi olla. Pragmaattisia tekijöitä ovat esim. opettajien koulutustaso. (Nummenmaa 2002, 129 - 131.)

Oppimisympäristöt voidaan luokitella myös seuraaviin kolmeen päätyyppiin sen mukaan miten oppiminen on organisoitu: 1) opettajakeskeiset, 2) opiskelijakeskeiset ja 3) teknologiaa hyödyntävät opiskelijakeskeiset ympäristöt. (Nummenmaa 2002, 129.)

Yleisesti ammattikorkeakouluja oppimisympäristöinä on luonnehdittu mm. seuraavilla asioilla: avoin oppimisympäristö, työelämälähtöisyys, projektikeskeisyys ja -oppiminen, moniammatillisuus, opiskelijakeskeisyys, modernin teknologian hyödyntäminen, kirjasto- ja informaatiopalvelujen kehittäminen ja kansainvälisyys. AMK-opiskelijaa taas kuvataan autonomisena ja itseohjautuvana oppijana. (Nummenmaa 2002, 129 - 141.)

Turun ammattikorkeakoulun pedagogisen strategian 2003 - 2006 mukaan Turun AMK:ssa oppimiskäsitys perustuu konstruktivismiin. Siinä opiskelija on aktiivinen toimija ja rakentaa tiedon aikaisempien kokemustensa pohjalta sen sijaan, että opiskelisi valmiiksi annettuja tietoja. Opiskelijalla on vastuu omasta opiskelustaan. Opettajan keskeisenä tehtävänä on olla ohjaajana ja tukea opiskelijoiden itseohjautuvuutta ja oppimista.

Edelleen pedagogisen strategian mukaan Turun AMK:ssa toimitaan avoimessa oppimisympäristössä, jossa hyödynnetään verkostopohjaisia ja teknologiaperustaisia oppimisympäristöjä. Oppimisympäristö mahdollistaa joustavat opiskelu- ja opetusratkaisut. Opiskelumenetelmät ovat monipuolisia ja ne sisältävät erilaisia työelämän kanssa tehtäviä tutkimus- ja kehitystehtäviä, projekteja, hankkeita, portfolioita sekä muita opiskelijoiden oman aktiivisen toiminnan tuotoksia.

Opiskelijabarometrin tavoitteena oli selvittää opiskelijoiden mielipidettä ja arvioida Turun ammattikorkeakoulun oppimisympäristöstä ja opiskelun eri osa-alueista. Barometrissa haettiin vastauksia seuraaviin asioihin:

- kokonaistyytyväisyys opiskeluun
- opetuksen laatu
- opetuksessa käytettävien oppimismenetelmien käytön määrä ja menetelmien sopivuus oppimisen kannalta
- arviointimenetelmien tarkoituksenmukaisuus
- palautteen merkitys
- opiskelun vaatimustaso
- opettajan toiminta oppimisen kannalta
- opintojen ohjauksen laatu ja lisätarve
- HOPSin merkitys
- käsitys tutkinnon antamista työelämän valmiuksista
- koulutusohjelman työelämälähtöisyys ja harjoittelu
- opetuksen tukipalvelut
- kv-palvelut, opetuksen kansainvälisyys, kiinnostus kv-vaihtoon
- koulutusohjelman vaihto, eroaminen ja poissaolo
- kiinnostus AMK-jatkotutkintoon.

Lisäksi haluttiin selvittää opiskelijoiden ajankäyttöä (työssäkäynti ja itsenäinen opiskelu).

Kyselylomakkeessa edm. asioita mitattiin kysymyksillä ja väittämillä. Kyselylomake sisälsi myös taustamuuttujakysymyksiä sekä kolme avointa kysymystä. Kyselylomake on kokonaisuudessaan liitteessä 1.

3 AINEISTO JA MENETELMÄT

3.1 Aineiston keruu

Kyselylomake rakennettiin www-sivuille käyttäen Webropol-sovellusta. Ulkomaalaisia opiskelijoita varten kyselylomake tehtiin myös englanninkielisenä.

Barometri toteutettiin 17. - 28.11.2003. Kohderyhmänä olivat kaikki Turun AMK:n tutkintoon johtavassa koulutuksessa olevat opiskelijat. AMK:n sähköpostilistalla oleville n. 7 800 opiskelijalle lähetettiin 17.11. rehtorin ja Tukko ry:n allekirjoittama sähköpostiviesti (liite 2), jossa oli kuvaus barometrin tarkoituksesta sekä linkki kyselylomakkeeseen. Sähköpostiviesti ei tavoittanut niitä opiskelijoita (noin 1 500), jotka eivät ole AMK:n postilistalla ts. eivät ole ottaneet käyttöönsä AMK:n sähköpostiosoitetta. Lisäksi noin 100 opiskelijan postilaatikko oli täynnä, minkä vuoksi myöskään nämä opiskelijat eivät saaneet viestiä. Ennen barometrin toteutusta siitä tiedotettiin opiskelijoille ja henkilökunnalle toimipisteisiin jaetuilla julisteilla sekä Turun ammattikorkeakoulun www-sivuilla olleella tiedotteella. Barometrasta lähetettiin muistutus sähköpostilla 26.11. Vastaukset tallentuivat nimettöminä Webropol-sovelluksen kautta Excel-taulukkolaskentaohjelmaan, josta aineisto siirrettiin SPSS-tilastomenetelmäohjelmaan.

3.2 Menetelmät

Aineisto analysointiin SPSS-tilastomenetelmäohjelmassa, jossa tehtiin aluksi muuttujanmuunnoksia. Tulosalue-muuttuja muodostettiin koulutusohjelma ja opiskelupaikkakunta-muuttujista. Koulutusohjelma-muuttuja luokiteltiin siten, että eri paikkakunnilla toimivat koulutusohjelmat muodostettiin omiksi arvoiksi (esim. liiketalous/Salo). Jatkuvat muuttujat ”työssäkäyntiin käytetty aika” ja ”itseensä opiskelemaan käytetty aika” luokiteltiin ristiintaulukointia ym. varten. Monissa viisiasteikkolisissa (+ en osaa sanoa) kysymyksissä ja väittämissä tehtiin luokkien yhdistelyjä siten, että vastausvaihtoehdot 1 ja 2 sekä 4 ja 5 yhdistettiin. Näin saatiin ristiintaulukoinneissa riittävät frekvenssit. Myös joissakin muissa muuttujissa käytettiin luokkien yhdistelyä. Luokkien yhdistely tiivistä aineistoa ja selvensi tulosten analysointia. Keskiarvojen laskemiseksi määriteltiin en osaa sanoa -vastaukset puuttuvaksi tiedoksi niissä kysymyksissä, joissa tämä vastausvaihtoehto oli käytössä.

Aineistoa analysoitiin frekvenssijakaumien ja ristiintaulukointien avulla. Ellei merkitsevyydestä ole erikseen mainittu, ristiintaulukointia käytettäessä tilastollinen merkitsevyytaso on 0,000 (erittäin merkitsevä).

Koulutusohjelmittain aineistoa tarkasteltaessa on huomioitava joidenkin koulutusohjelmien pienet vastausmäärät. Lisäksi tulosalueittain tarkastelussa on otettava huomioon se, että tulosalueeseen kuuluu paljon koulutusohjelmia, joiden välillä voi olla paljonkin eroa. Avoimia vastauksia ei tässä raportissa ole käsitelty. Ne analysoitiin erikseen.

3.3 Aineiston kuvailu

Barometriin vastasi yhteensä 2 211 opiskelijaa. Vastausprosentiksi tuli 27, mikäli vastaajien määrää verrataan tutkintoon johtavassa koulutuksessa olevien läsnäolevien opiskelijoiden määrään (tilastotieto 20.9.2003. AMKOTA-tietokanta.). Mikäli vastaajien määrää verrataan sähköpostiviestin saaneiden opiskelijoiden määrään, vastausprosentti oli 29. Vastausprosenttia voidaan pitää kohtuullisena. Se nousi hieman edellisvuoden 23 %:sta. Tämä voi johtua joko sattumasta tai siitä, että barometri toistettiin nyt toisen kerran ja näin barometrin toteuttaminen oli tutumpaa. Seuraavassa on aineiston kuvailu ja edustavuuden (vastausprosentit) tarkastelu taustamuuttujien mukaan. Vastausprosentit on laskettu läsnäolevien opiskelijoiden määrästä.

3.3.1 Vastaajat taustamuuttujittain

Koulutustyyppi

Barometriin vastanneista 1 889 opiskeli nuorten tutkintoon johtavassa koulutuksessa ja 322 aikuisten tutkintoon johtavassa koulutuksessa. Nuorten koulutuksessa olevien osuus aineistosta oli 85 %. Aikuiskoulutuksessa olevat vastasivat hieman nuoria aktiivisemmin, sillä vastausprosentti aikuisten ryhmässä oli 32 ja nuorten ryhmässä 26.

Tulosalue, opiskelupaikkakunta ja koulutusohjelma

Vastausaktiivisuudessa oli jonkin verran eroa tulosalueittain tarkasteltuna. Korkein vastausprosentti oli liiketalouden ja median (32) ja alhaisin terveystieteiden tulosalueella (21). Paikkakunnittain vastausaktiivisuus vaihteli siten, että selvästi muita suurempaa se oli Uudenkaupungin (47 %) ja Raision (45 %) opiskelijoiden keskuudessa. Myös Kaarinassa opiskelevat olivat keskimääräistä innokkaampia vastaamaan barometriin. Sen sijaan Loimaalla vastausaktiivisuus oli vähäisintä (21 %).

Koulutusohjelmittain tarkasteltuna innokkaampia vastaajia olivat kauneudenhoitoalan, kirjasto- ja tietopalvelun, kestävän kehityksen, liiketalouden/Raisio, International Business/Turku, International Business/Internationale Betriebswirtschaft ja kuvataiteen koulutusohjelmien opiskelijat. Näissä kaikissa vastausprosentti oli yli 35:n. Vähäisintä vastausaktiivisuus oli musiikin, ensihoidon, restauroinnin, tietojenkäsittelyn/Loimaa, företagsekonomi, suun terveydenhuollon ja hoitotyön/Turku -koulutusohjelmissä. Näissä vastausprosentti oli alle 20:n.

Taulukko 1. Vastaajien määrä sekä vastausprosentit opiskelupaikkakunnittain ja tulosalueittain.

tulosalue	vastaajien määrä	vastausprosentti %	opiskelupaikkakunta	vastaajien määrä	vastausprosentti %
auto ja logistiikka	146	29	Kaarina	85	35
bioalat	106	26	Loimaa	79	21
hyvinvointipalvelut	307	29	Mynämäki	58	24
konetekniikka	145	22	Parainen	30	25
liiketalous ja ICT	274	29	Raisio	107	45
liiketalous ja media	149	32	Salo	279	29
taideakatemia	206	24	Turku	1465	25
terveysala	287	21	Uusikaupunki	108	47
tietoliikenne ja sähköinen kauppa	403	27	kaikki	2211	27
ympäristö ja rakentaminen	153	27			
kaikki	2176				

Vastaajien määrä ja vastausprosentit koulutusohjelmittain on liitteessä 3.

Opintojen aloitusvuosi

Ensimmäisen vuoden opiskelijoiden osuus barometriin vastanneista oli 37 %. Vastausprosentti oli heidän keskuudessaan 36. Toisen ja kolmannen vuoden opiskelijoiden vastausaktiivisuus oli samaa luokkaa (25 %). Sen sijaan neljännen vuoden opiskelijoista enää 14 % vastasi barometriin. Selityksenä lienee se, että nämä ”vanhat” opiskelijat kokevat, etteivät barometrin tulosten pohjalta tehdyt kehittämistoimenpiteet vaikuta enää heidän opiskeluedellytystensä parantamiseen. Ensimmäisen vuoden opiskelijoiden muita korkeampi vastausprosentti taas selittyy sillä, että he ovat juuri kiinnittyneet opiskelijakulttuuriin ja -elämään ja näin aktiivisempia osallistumaan mm. juuri opiskelijabarometrin kaltaiseen toimintaan. Vuonna 1998 ja 1999 aloittaneet opiskelijat eivät enää kuulu ns. normiajalla oleviin opiskelijoihin, elleivät he ole käyttäneet poissaolo-oikeuttaan. Analyysivaiheessa nämä opiskelijat on yhdistetty samaan luokkaan.

Taulukko 2. Vastaajat opintojen aloitusvuoden mukaan.

opintojen aloitusvuosi	vastaajien määrä, N	osuus vastaajista, %	vastausprosentti, %
1998	45	2,0	
1999	19	0,9	
2000	313	14,2	14,1
2001	485	21,9	23,2
2002	534	24,2	24,7
2003	815	36,9	35,5
kaikki	2211	100,0	

3.3.2 Työssäkäynti, itsenäiseen opiskeluun käytetty aika ja opintojen eteneminen

Barometrissa haluttiin selvittää opiskelijoiden ajankäyttöä eli työssäkäyntiin ja itsenäiseen opiskeluun käytettävää aikaa. Aika resurssina on yksi keskeinen tekijä, joka vaikuttaa oppimisen ja opetuksen laatuun. (Karjalainen, Alha & Jutila. 2003.)

Työssäkäynti

Yksi suurimpia muutoksia opiskelukulttuurissa 1990-luvun loppupuolella oli työssäkäynnin yleistyminen entisestään. Työssäkäynti on suurelta osin osa-aikaista tai koko vuotta tarkastellen satunnaista, mutta se voi kuitenkin kertoa opiskelijoiden haluttomuudesta sopeutua useita vuosia kestäviin pieniin tuloihin. (Lempinen 2002, 151.)

Opiskelijat voidaan jakaa toimeentulon kannalta kolmeen pääryhmään: 1) opintotuella elävillä ansiotyössä käyminen opintojen ohessa on satunnaista, keskittyen todennäköisesti kesään tai muihin loma-aikoihin, 2) opintotuella ja ansiotyöllä elävät hakevat opintovuoden aikaisella työssäkäynnillä parempaa tulotasoa ja työkokemusta, 3) ansiotyöllä eläviin kuuluu opintojen loppuvaiheessa olevia tai opintonsa käytännössä keskeyttäneitä, jotka ovat ainakin tilapäisesti siirtyneet lähes kokonaan työmarkkinoille. (Lempinen 2002, 148 - 149.)

Työssäkäynti opiskelijoiden ajankäytön kuvaajana kertoo, että ammattikorkeakoulu ei suinkaan ole opiskelijan elämän keskipiste. Muina tärkeinä alueina ovat henkilökohtainen elämä ja työelämä. Erityisesti työssäkäynti ja opintojen suorittaminen näyttävät vaihtoehtoina toisilleen. Korkeakoulu joutuu kamppailemaan opiskelijan ajasta ja mielenkiinnosta myös opiskelijaksi ottamisen jälkeen. (Lempinen 2002, 152 - 153.)

Barometrissa haluttiin toisaalta selvittää opiskelijoiden työssäkäynnin yleisyyttä ja toisaalta siihen käytettävää aikaa. Opiskelijoilta kysyttiin ”Kuinka monta tuntia käytit viime viikolla aikaa palkkatyöhön?”

Kaikista vastaajista 44 % oli kyselyn ajankohtana palkkatyössä. Työssäkäynti oli selvästi yleisempää aikuiskoulutuksessa olevien keskuudessa. Aikuiskoulutuksessa olevista 67 % oli barometrin ajankohtana palkkatyössä. Aikuisten tutkintoon johtava koulutus on tarkoitettu ja mahdollista suoritettavan työn ohessa, minkä vuoksi työssäkäynnin yleisyys aikuiskoulutuksessa olevien keskuudessa on luonnollista. Nuorten koulutuksessa olevat taas käyvät työssä opiskelujen ohessa. Nuorten koulutuksessa olevista 40 % oli barometrin ajankohtana palkkatyössä.

Työssäkäyvät käyttivät aikaa palkkatyöhön keskimäärin 20 tuntia viikossa. Aikuiskoulutuksessa olevat käyttivät palkkatyöhön selvästi enemmän aikaa viikossa kuin nuorten koulutuksessa olevat. Aikuiskoulutuksessa olevista työssäkäyvistä 68 % ilmoitti käyttävänsä palkkatyöhön yli 25 tuntia viikossa, kun vastaava osuus nuorten koulutuksessa olevista työssäkäyvistä oli 16 %. Ero johtunee siitä, suurin osa aikuiskoulutuksessa olevista työssäkäyvistä on kokopäivätyössä.

Tuntimäärä, jonka nuorten koulutuksessa olevat ilmoittivat käyttävänsä palkkatyöhön viikossa jakaantui melko tasaisesti eri luokkiin (kts. taulukko 3). Työssäkäyvistä nuorten koulutuksessa olevista lähes 40 % käytti palkkatyöhön aikaa vähintään 17 tuntia viikossa ja 70 % vähintään 9 tuntia viikossa. Se, ajoittuuko nuorten koulutuksessa olevien työssäkäynti viikonloppuun vai arkeen ei barometrin kautta selviä.

Taulukko 3. Työssäkäyvien palkkatyöhön käyttämä tuntimäärä viikossa.

palkkatyöhön käytetty tuntimäärä viikossa	kaikki (N=957) %	nuorten koulutus (N=740) %	aikuiskoulutus (N=217) %
alle 9 tuntia	23,2	27,0	10,1
9-16 tuntia	29,4	34,6	11,5
17-25 tuntia	19,4	22,0	10,6
yli 25 tuntia	28,0	16,4	67,7
	100	100	100

Eniten työssäkäyviä opiskelijoita on seuraavissa koulutusohjelmissä: ensihoito, International Business, kauneudenhoitoala, liiketalous/Raisio, liiketalous/Salo, liiketalous/Turku, musiikki sekä palvelujen tuottaminen ja johtaminen. Näistä opiskelijoista yli 60 % ilmoitti olevansa kyselyn ajankohtana palkkatyössä.

Vähäisintä työssäkäynti taas on elektroniikan, esittävän taiteen, kone- ja tuotantotekniikan, kuvataiteen, laboratorioalan, radiografia ja sädehoidon, rakennustekniikan sekä suun terveydenhuollon koulutusohjelmien opiskelijoiden keskuudessa. Näistä kaikissa työssäkäyviä opiskelijoita oli alle 25 %.

Tulosalueittain tarkasteltuna eniten työssäkäyviä opiskelijoita on hyvinvointipalvelujen, liiketalouden ja median sekä liiketalouden ja ICT:n tulosalueilla ja vähiten

bioalojen, konetekniikan sekä ympäristön ja rakentamisen tulosalueella eli tekniikan ja liikenteen aloilla.

Työssäkäynti ei näytä lisääntyvän opintojen edetessä. Poikkeuksena on viimeinen (normi)opiskeluvuosi. Kun ko. opintovuoden (vuosi 2000) opiskelijoista 53 % ilmoitti olevansa barometrin ajankohtana töissä, oli vastaava osuus ensimmäisen vuoden opiskelijoista 42 %. (huom. tilastollinen merkitsevyytaso 0,004).

Nuorten työssäkäynnin yleisyyttä ja siihen käytettävää tuntimäärää voidaan pitää melko korkeana ottaen huomioon ammattikorkeakouluopintojen laajuuden (140 - 180 ov) ja siihen käytettäväksi tarkoitettua 4 vuoden normiaikaa. Mikäli opiskelija suorittaa opinnot normiajassa, merkitsee se noin 40 ov:n suoritusta lukuvuodessa. Tämä taas tarkoittaa noin 1 ov:n suoritusta/viikko eli 40 tunnin työmäärää viikossa (1 ov = opiskelijan 40 tunnin työpanos). Mikäli tähän päälle lisätään vielä palkkatyöhön menevä työaika, kärsinee siinä varmasti jonkin verran opiskelu.

Toisaalta barometrin tulosten mukaan työssäkäyvät eivät olleet keskimääräistä useammin jäljessä ohjeellisesta aikataulusta. (huom. tilastollinen merkitsevyytaso 0,290). Vaikka työssäkäynnillä ei olisikaan vaikutusta opinnoissa etenemiseen voi sillä kuitenkin olla (haitallista) vaikutusta oppimiseen. Oppimistutkimusten mukaan opiskelijan ylikuormittumisen kokemus on yhteydessä pintasuuntautuneeseen opiskeluun. (Karjalainen, Alha & Jutila. 2003.)

Kertooko työssäkäynnin yleisyys sitten opiskelijoiden halusta pitää toimeentulo kohtuullisella tasolla, koska opintotuki ei siihen riitä, vai tarpeesta saada työkokemusta? Ehkä se kertoo molemmista painottuen kuitenkin ensin mainittuun. Opiskelijat eivät siis ole tyytyväisiä opintotuen riittävyyteen.

OPM:n koulutuksen ja tutkimuksen kehittämissuunnitelman vuosille 2003 - 2008 (jatkossa Kesä 2003 - 2008) mukaan korkeakouluopintojen kannalta haasteena on kehittää opintotukea kannustavaksi. Tavoitteena on, että opintotuki turvaa päätöksen opiskelun ajalle toimeentulon, tehokkaan opiskelun ja tutkinnon suorittamisen kohtuullisessa ajassa.

Työssäkäynnin hyvä puoli on sitä kautta saatava arvokas työkokemus. Työnteko ei kuitenkaan saisi ottaa liian suurta ajallista roolia opiskelijan elämässä, ja opiskelun pitäisi pysyä tärkeysjärjestyksessä työnteen edellä. Ihanteellisinta olisi, jos työnteko ajoittuisi lomakuukausiin ja lukukauden aikana opiskelija keskittyisi päätyöhönsä eli opiskeluun.

Itsenäiseen opiskeluun käytetty aika

Koulumaisen, pakollista läsnäoloa vaativan opiskelun tilalle on ammattikorkeakouluissakin tullut korkeakoulumainen opiskelu, johon sisältyy itsenäistä opiskelua.

Barometrissa opiskelijoilta kysyttiin ”Kuinka monta tuntia käytit viime viikolla

aikaa itsenäiseen opiskeluun?” Tulosten perusteella opiskelijat käyttivät yllättävän vähän aikaa itsenäiseen opiskeluun viikossa. Vastaajista 31 % ilmoitti käyttävänsä vähemmän kuin viisi (5) tuntia aikaa viikossa itsenäiseen opiskeluun ja 5 % ilmoitti, ettei käytä siihen yhtään aikaa viikossa. Keskimääräinen itsenäiseen opiskeluun käyttämä aika oli yhdeksän (9) tuntia.

Taulukko 4. Itsenäiseen opiskeluun käytetty tuntimäärä viikossa.

itsenäiseen opiskeluun käytetty tuntimäärä viikossa	kaikki (N=2186) %
alle 5 tuntia	30,5
5-10 tuntia	44,1
yli 10 tuntia	25,5
	100

Seuraavien koulutusohjelmien opiskelijat käyttivät eniten aikaa itsenäiseen opiskeluun: Business Information Technology, esittävä taide, fysioterapia, musiikki sekä sosiaaliala/Kaarina. Näistä opiskelijoista yli 45 % käytti aikaa itsenäiseen opiskeluun yli 10 tuntia viikossa.

Vähiten aikaa itsenäiseen opiskeluun taas käyttivät bioanalytiikan, företagsekonomi, suun terveydenhuollon ja tietotekniikan/Salo opiskelijat. Näiden koulutusohjelmien opiskelijoista yli puolet ilmoitti käyttävänsä alle viisi (5) tuntia aikaa viikossa itsenäiseen opiskeluun.

Itsenäiseen opiskeluun käytetyn ajan vähäinen määrä kertonee siitä, ettei itsenäistä opiskelua sisältävä korkeakoulumainen opiskelu ole vielä arkipäivää jokaisessa koulutusohjelmassa. Voidaan myös kysyä ymmärsivätkö kaikki opiskelijat käsitteen ”itsenäinen opiskelu” aivan oikein, ts. että siihen kuuluvat mm. tiedonhankinta, kirjallisuustentteihin lukeminen, kotitehtävät jne.

Työssäkäynti ei barometrin tulosten perusteella vähennä oleellisesti itsenäiseen opiskeluun käytettävää aikaa. Ero työssäolevien ja ei-työssäolevien välillä oli vähäinen. Kun työssäolevista 34 % käytti itsenäiseen opiskeluun aikaa alle 5 tuntia viikossa, oli vastaava osuus ei-työssäolevista 28 %. (huom. tilastollinen merkitsevyystaso 0,001).

Opintojen eteneminen

Opiskelijoilta kysyttiin heidän opintojensa etenemistä siten, että he saivat valita jonkin seuraavista vaihtoehdoista: olen selvästi jäljessä aikataulusta / olen hieman jäljessä aikataulusta / olen suunnilleen aikataulussa / olen edellä ohjeellisesta aikataulusta.

Suurin osa opiskelijoista eli 75 % ilmoitti, että opinnot ovat edenneet suunnilleen

aikataulussa. Selvästi tai hieman jäljessä aikataulusta olevia opiskelijoita oli 14 %. Keskimääräistä enemmän näitä opiskelijoita oli tietoliikenteen ja sähköisen kaupan tulosalueella (20 %).

Opiskelijoista 11 % ilmoitti olevansa edellä ohjeellisesta aikataulusta. Eniten näitä opiskelijoita oli liiketalouden ja ICT:n tulosalueella (19 %), jossa myös työssäkäynti oli keskimääräistä yleisempää.

4 TULOKSET

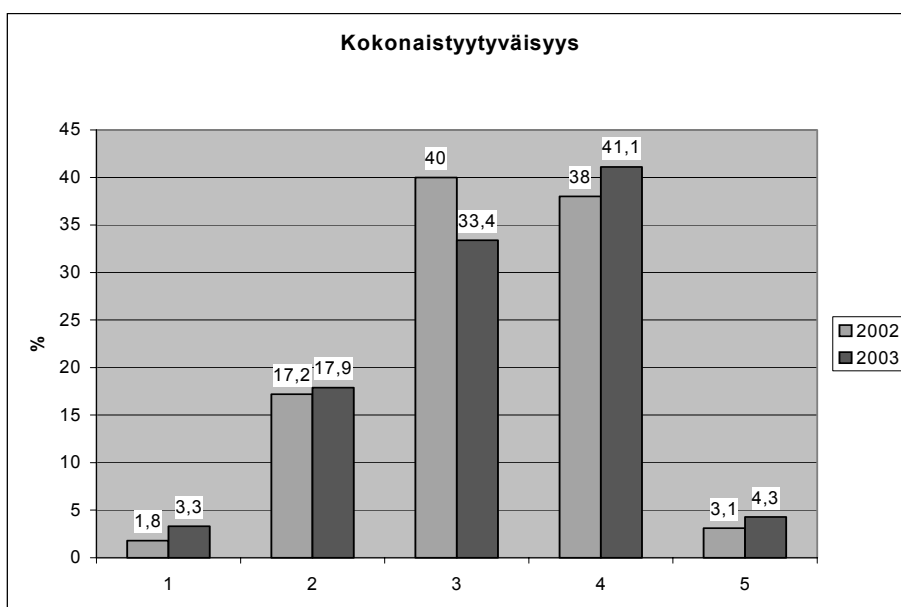
4.1 Opetus, oppiminen ja opiskelu

4.1.1 Kokonaistyytyväisyys

Opiskelijat saivat arvosanoilla 1 - 5 (1= erittäin tyytymätön...5=erittäin tyytyväinen) ilmaista tyytyväisyyttään Turun AMK:ssa opiskeluun. Tulosten tarkastelussa luokat 1 ja 2 sekä 4 ja 5 on yhdistetty.

Vastaukset painottuivat asteikon tyytyväisyyttä kuvaavalle puolelle. Opiskelijoista 45 % oli tyytyväisiä ja 21 % oli tyytymättömiä. Kokonaistyytyväisyyden keskiarvoksi tuli 3,3, joten asetettu tavoitearvo 3,3 saavutettiin. Viime vuoden tulokseen (ka. 3,2) verrattuna tyytyväisyys on pysynyt suunnilleen samana.

Jatkossa kun puhutaan tyytyväisistä, tarkoitetaan niitä, jotka ovat asteikolla 1-5 antaneet arvosanan 4 tai 5. Ja kun puhutaan tyytymättömistä tarkoitetaan niitä, jotka ovat antaneet arvosanan 1 tai 2.

Kuvio 1. Kokonaistyytyväisyys Turun AMK:ssa opiskeluun (asteikolla 1-5) vuosina 2002 ja 2003, %.

Opiskelijoiden kokonaistyytyväisyydessä ei ollut suurta eroa tulosalueittain tarkasteltaessa. Keskiarvoissa oli vaihtelua 3,4:n ja 3,1:n välillä. Tyytyväisimmät opiskelijat ovat auton ja logistiikan, bioalojen, taideakatemian, hyvinvointipalvelujen sekä tietoliikenteen sekä sähköisen kaupan tulosalueilla. Kriittisimmät opiskelijat taas ovat konetekniikan ja terveysalan tulosalueilla.

Taulukko 5. Kokonaistyytyväisyys Turun AMK:ssa opiskeluun tulosalueittain, jakauma (%) ja keskiarvot.

	1 tyytymätön	2	3 tyytyväinen	yht.	keskiarvo
	%	%	%	%	
auto ja logistiikka	12,1	36,2	51,8	100	3,38
bioalat	17,9	28,3	53,8	100	3,38
hyvinvointipalvelut	17,1	34,2	48,7	100	3,33
konetekniikka	26,2	39,3	34,5	100	3,10
liiketalous ja ICT	20,3	37,2	42,6	100	3,19
liiketalous ja media	20,3	37,2	42,6	100	3,22
taideakatemia	21,8	26,2	51,9	100	3,34
terveysala	27,5	33,1	39,4	100	3,12
tietoliikenne ja sähköinen kauppa	18,7	33,6	47,8	100	3,32
ympäristö ja rakentaminen	24,2	35,3	40,5	100	3,14
kaikki	21,2	33,4	45,4	100	3,25

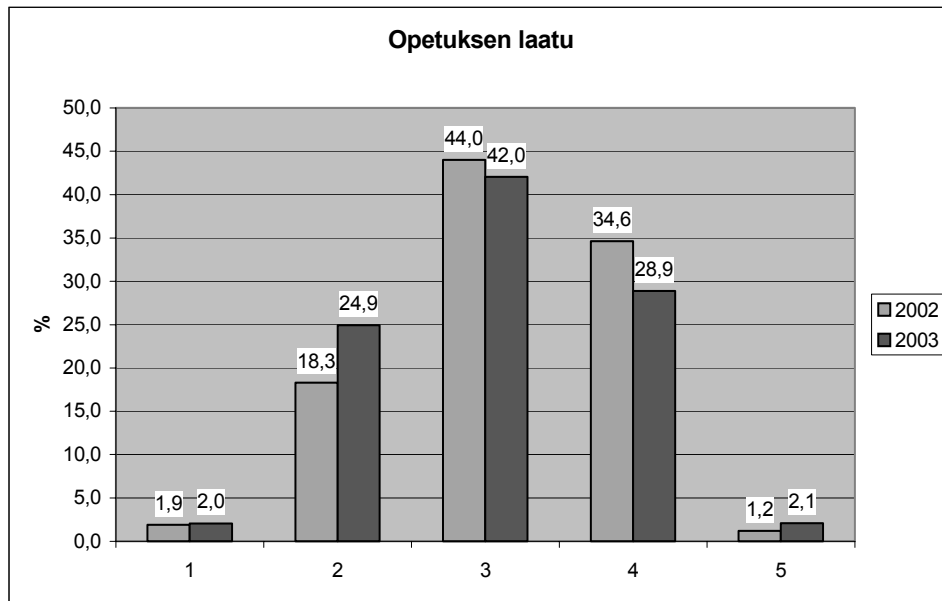
Koulutusohjelmittain kokonaistyytyväisyyden keskiarvo vaihteli 2,5:n ja 3,8:n välillä. Tyytyväisimmät opiskelijat ovat kuvataiteen, liiketoiminnan logistiikan, sosiaalialan/Loimaa, kauneudenhoitoalan, laboratorioalan ja bioanalytiikan koulutusohjelmissa. Näissä koulutusohjelmissä kokonaistyytyväisyyden keskiarvo oli yli 3,5. Kriittisimmät opiskelijat ovat ensihoidon, fysioterapian, hoitotyön/Turku, restauroinnin, International Business/Turku ja tietojenkäsittelyn/Loimaa koulutusohjelmissä. Näissä kokonaistyytyväisyyden keskiarvo oli alle kolmen.

Tyytyväisten määrä laskee tasaisesti mitä enemmän opintoja on takana (aloitusvuoden mukaan tarkasteltuna). Ensimmäisen vuoden opiskelijoista tyytyväisiä on 51 % ja tyytymättömiä 16 %, vastaavat prosentiosuudet neljännen vuoden opiskelijoiden keskuudessa ovat 36 ja 26. Tämä voi johtua osaltaan siitä, että opiskelijoiden vaatimustaso ja odotukset kasvavat opintojen edetessä.

4.1.2 Opetuksen laatu

Opiskelijoita pyydettiin arvioimaan opetuksen laatua asteikolla 1 - 5 (1=erittäin huono...5=erittäin hyvä). Tulosten tarkastelussa luokat 1 ja 2 sekä 4 ja 5 on yhdistetty.

Vastaukset painottuivat asteikon molempiin päihin; opetuksen laadun arvioi hyväksi 31 % opiskelijoista ja huonoksi 27 %. Keskiarvoksi tuli 3,0 eli asetetusta tavoitearvosta 3,3 jäätin hieman, samoin kuin viime vuoden tuloksesta 3,2.

Kuvio 2. Opetuksen laatu Turun AMK:ssa (asteikolla 1-5) vuosina 2002 ja 2003, %.

Tulosalueittain tarkasteltuna ”korkeimmat pisteet” opetuksen laadusta sai bioalat ja taideakatemia (ka. 3,4 ja 3,3). Bioalojen opiskelijoista 47 % ja taideakatemian opiskelijoista 42 % arvioi opetuksen laadun olevan hyvä. Opetuksen laatua kritisoivat eniten ympäristön ja rakentamisen opiskelijat, joista lähes 40 % valitsi vastausvaihtoehdon 1 tai 2.

Taulukko 6. Opetuksen laatu Turun AMK:ssa tulosalueittain, jakauma (%) ja keskiarvot.

	1 huono	2	3 hyvä	yht.	keskiarvo
	%	%	%	%	
auto ja logistiikka	22,9	42,9	34,3	100,0	3,13
bioalat	9,5	43,8	46,7	100,0	3,38
hyvinvointipalvelut	25,4	44,0	30,6	100,0	3,06
konetekniikka	32,2	47,6	20,3	100,0	2,87
liiketalous ja ICT	28,8	47,4	23,7	100,0	2,93
liiketalous ja media	32,7	40,8	26,5	100,0	2,94
taideakatemia	19,4	38,3	42,2	100,0	3,28
terveysala	25,1	44,9	30,0	100,0	3,04
tietoliikenne ja sähköinen kauppa	28,7	35,9	35,4	100,0	3,05
ympäristö ja rakentaminen	39,2	39,2	21,6	100,0	2,80
kaikki	26,9	42,0	31,0	100,0	3,04

Koulutusohjelmittain tarkasteltuna tyytyväisimpiä opetuksen laatuun ovat laboratorioalan, esittävän taiteen, kuvataiteen, kirjasto- ja tietopalvelun ja musiikin opiskelijat. Näissä koulutusohjelmissä keskiarvoksi tuli 3,5 tai enemmän ja opiskelijoista yli 50 % arvioi opetuksen laadun olevan hyvä. Kriittisimmin opetuksen laatuun suhtautuivat koulutusohjelmien fysioterapian, restauroinnin ja tietojenkäsittelyn/Loimaa opiskelijat, joista yli puolet antoi arvosanan 1 tai 2.

4.1.3 Oppimismenetelmät

Opetuksessa käytetään erilaisia oppimismenetelmiä ja niiden käyttö vaihtelee koulutusaloittain ja -ohjelmittain.

Turun ammattikorkeakoulun pedagogisen strategian 2003 - 2006 mukaan ”Turun ammattikorkeakoulu tukee uusien oppimismenetelmien kokeilua, käyttöönottoa ja vakiinnuttamista. Tarkoituksena on kehittää toimivia, jatkuvasti kehittyviä malleja, jotka vastaavat työelämän osaamisvaatimuksiin.”

Tätä taustaa vasten aloitettiin vuonna 2003 oppimisen ja opetusmenetelmien kehittämishankkeet eli ns. OP-innot -hankkeet. Niiden avulla eri koulutusohjelmissä on kehitelty ja toteutettu mm. ongelmaperustaisen oppimisen menetelmää, verkko-opetusta ja projektiopetusta. Saatuja kokemuksia ja malleja arvioidaan ja hyväksi osoitetut tuodaan yhteiseen käyttöön.

Ongelmaperustainen oppiminen (PBL) on tuorein Turun ammattikorkeakoulussa kokeiluun otetuista oppimismenetelmistä. Ongelmaperustainen oppimis- ja opetustapa perustuu työelämän ammattitaitovaatimusten tuntemiseen ja rakentuu ongelmanratkaisuprosessin ympärille, korostaa opiskelijan roolia aktiivisena tiedonhankkijana ja opettajien yhteistä näkemystä oppimisesta, opetuksesta ja työelämän keskeisistä ongelmakokonaisuuksista (Turun ammattikorkeakoulun pedagoginen strategia 2003 - 2006, 3). Ongelmaperustaista oppimismenetelmää on kokeiltu eri laajuudessa muutamien koulutusohjelmien uusimmissa opiskelijaryhmissä (hoitotyö/Turku, hoitotyö/Salo, tietotekniikka/Turku, sosiaali- ja Kaarina ja Loimaa, palvelujen tuottaminen ja johtaminen, kauneudenhoitoala).

Myös verkossa tapahtuva opetus on uusimpia oppimismenetelmiä. Sitä on käytetty vaihtelevasti eri koulutusohjelmissä vuodesta 2000 lähtien. Valtakunnalliseksi tavoitteeksi on asetettu, että kaikissa koulutusohjelmissä pitäisi opiskelijoille tarjota mahdollisuus suorittaa vähintään 20 ov virtuaaliopintoina (Kesu 2003 - 2008, 45).

Oppimismenetelmien käytön määrä

Opiskelijat saivat arvioida eri oppimismenetelmien (yhteensä 12) käytön määrää opetuksessa asteikolla 1 - 5 (1=ei yhtään...5=erittäin paljon). Lisäksi oli en osaa sanoa -vastausvaihtoehto.

Opiskelijoiden mielestä seuraavia neljää oppimismenetelmää käytetään opetuksessa eniten: 1. luennot, 2. ryhmätyöt, 3.harjoitustyöt ja 4. kotitehtävät. Näissä keskiarvo oli 3,5 tai yli (kts. taulukko 7).

En osaa sanoa -vastausvaihtoehtoon tuli erityisen paljon vastauksia ongelmaperustaisen opiskelun tutoriaalit -kohdalla, mikä johtuu menetelmän uutuudesta. Huomioitavaa on myös se, että harjoitusyritys on käytössä vain Salon toimipisteen kaupan alalla ja laboratoriotyöskentely taas tekniikan ja liikenteen alalla. Siksi myös ko. menetelmien kohdalla tuli keskimääräistä enemmän en osaa sanoa -vastauksia.

Verkossa tapahtuvaa opetusta ei opiskelijoiden käsityksen mukaan vielä käytetä kovinkaan paljon (ka. 2,1). Peräti 32 % vastaajista katsoi, ettei sitä käytetä yhtään ja tämän lisäksi 36 % katsoi, että sitä käytetään erittäin vähän. Vähiten menetelmää käytetään auton ja logistiikan sekä taideakatemian tulosalueilla (ka. alle 1,6) ja koulutusohjelmittain tarkasteltuna auto- ja kuljetustekniikan, ensihoidon, esittävän taiteen, företagsekonomi, kuvataiteen, laboratorioalan, liiketoiminnan logistiikan, muotoilun, musiikin, restauroinnin, tietojenkäsittelyn/Loimaa ja toimintaterapian koulutusohjelmissa (ka. alle 1,5).

Eniten verkossa tapahtuvaa opetusta taas käytetään terveysalan sekä tietoliikenteen ja sähköisen kaupan tulosalueilla (ka. yli 2,4) ja koulutusohjelmittain tarkasteltuna liiketalouden/Salo, hoitotyön/Salo ja Turku, tietotekniikan/Salo ja Turku, tietojenkäsittelyn/Salo, kauneudenhoitoalan, Business Information Technology, Information Technology ja International Business/Internationale Betriebswirtschaft koulutusohjelmissa. (ka. yli 2,5).

Myös *työelämä-/yritysvierailuja* käytetään opetuksessa melko vähän (ka. 2,3). Opiskelijoista 23 % oli sitä mieltä, ettei kyseistä menetelmää käytetä opetuksessa yhtään ja tämän lisäksi 39 % katsoi, että sitä käytetään erittäin vähän. Vähiten työelämä-/yritysvierailuja tehdään vastausten perusteella liiketalouden ja ICT:n sekä tietoliikenteen ja sähköisen kaupan tulosalueella (ka. 1,9) ja koulutusohjelmittain tarkasteltuna auto- ja kuljetustekniikan, Business Information Technology, Information Technology, Internationall Business/Turku, musiikin, tietojenkäsittelyn/Turku ja tietotekniikan/Salo ja Turku koulutusohjelmissa (ka.1,8 tai alle).

Eniten työelämä-/yritysvierailuja taas käytetään hyvinvointipalveluiden sekä ympäristön ja rakentamisen tulosalueilla (ka. 2,9 ja 2,7) ja koulutusohjelmittain tarkasteltuna företagsekonomi, kauneudenhoitoalan, kestävän kehityksen, palvelujen tuottamisen ja johtamisen, sosiaalialan/Kaarina, radiografian ja sädehoidon sekä toimintaterapian koulutusohjelmissa. (ka. yli 2,7)

Taulukko 7. Kysymyksen ”kuinka paljon opetuksessa käytetään seuraavia oppimismenetelmiä” jakauma (%) ja keskiarvot.

	1 ei yhtään	2	3	4	5 erittäin paljon	6 en osaa sanoa	keskiarvo
	%	%	%	%	%	%	
luennot	2,0	13,7	18,8	30,6	33,7	1,3	3,79
ryhmätyöt	2,4	13,7	25,3	30,1	27,3	1,2	3,64
harjoitustyöt	2,1	12,0	27,4	35,6	19,6	3,3	3,58
kotitehtävät	1,5	16,3	29,7	32,5	19,2	0,7	3,50
projektit	5,6	20,3	25,4	25,4	18,2	5,1	3,29
kirjallisuustentit	15,9	22,0	19,3	21,3	15,1%	6,5	2,95
esseet	13,9	37,9	22,9	14,6	7,9	2,8	2,62
työelämä- /yritysvierailut	22,5	39,4	19,3	10,8	1,9	6,2	2,24
laboratoriotyös- kentely	39,5	14,1	16,1	13,6	6,0	10,6	2,23
verkossa tapah- tuva opetus	32,0	36,4	16,1	7,9	2,4	5,2	2,06
ongelmaperus- taisen opiskelun tutoriaalit	29,7	21,6	10,6	5,7	4,2	28,1	2,05
harjoitusyritys	42,3	20,5	9,5	4,9	4,1	18,7	1,84

Oppimismenetelmien sopivuus

Mitkä oppimismenetelmät ovat opiskelijoiden mielestä oppimisen kannalta sitten parhaita? Opiskelijat saivat arvioida oppimismenetelmien sopivuutta asteikolla 1 - 5 (1=erittäin huono... 5=erittäin hyvä). Lisäksi oli en osaa sanoa -vastausvaihtoehto. Tulosten tarkastelussa luokat 1 ja 2 sekä 4 ja 5 on yhdistetty.

Parhaimmat oppimismenetelmät ovat opiskelijoiden mielestä paremmuusjärjestyksessä seuraavat neljä: 1. harjoitustyöt, 2. projektit, 3. luennot, ja 4. työelämä-/yritysvierailut. Näissä keskiarvo oli yli 3,5 (kts. taulukko 8).

Vähiten pidettyjä menetelmiä ”huonomuusjärjestyksessä” taas ovat verkossa tapahtuva opetus, ongelmaperustaisen opiskelun tutoriaalit, kirjallisuustentit ja esseet (ka. alle 3).

Harjoitustyöt oli kaikilla tulosalueilla opiskelijoiden mieleen. Lähes yhtä mieltä oltiin projektien sopivuudesta. Poikkeuksena oli bioalojen ja terveystieteiden tulosalueet, joissa projektit ei yltänyt neljän parhaimman oppimismenetelmän joukkoon.

Luennot taas eivät päässeet neljän parhaimman oppimismenetelmän joukkoon konetekniikan, taideakatemian sekä ympäristön ja rakentamisen tulosalueilla. Työelämä/yritysvierailut olivat opiskelijoiden mielestä yksi neljästä parhaimmista

oppimismenetelmistä kaikilla muilla tulosalueilla paitsi ei bioalojen, liiketalouden ja median sekä tietoliikenteen ja sähköisen kaupan tulosalueilla.

En osaa sanoa -vastauksia tuli jälleen erityisen paljon ongelmaperustaisen opiskelun tutoriaalit sekä harjoitusyritys ja laboratoriotyöskentely -kohdalla. Keskimääräistä enemmän myös verkossa tapahtuva opetus -kohdalla.

Taulukko 8. Kysymyksen ”kuinka hyviä oppimismenetelmiä oppimisesi kannalta ovat seuraavat ” jakauma (%) ja keskiarvot.

	1 huono	2	3 hyvä	4 en osaa sanoa	keskiarvo
	%	%	%	%	
harjoitustyöt	5,4	21,7	70,1	2,9	3,93
projektit	11,0	22,6	61,2	5,2	3,74
luennot	14,9	24,1	60,	1,0	3,63
työelämä-/yritysvierailut	15,4	22,9	49,4	12,6	3,56
kotitehtävät	15,4	33,3	49,1	2,1	3,43
ryhmätyöt	24,3	26,9	47,7	1,0	3,32
laboratoriotyöskentely	18,6	12,2	36,5	32,6	3,30
harjoitusyritys	19,4	16,7	24,7	39,2	3,09
esseet	36,4	32,7	27,0	3,9	2,86
kirjallisuustentit	36,6	26,5	28,1	8,8	2,82
ongelmaperustaisen opiskelun tutoriaalit	25,1	15,0	13,3	46,6	2,62
verkossa tapahtuva opetus	43,2	19,9	16,5	20,6	2,48

Oppimismenetelmien käytön määrä ja menetelmien sopivuus tulosalueittain ja koulutusohjelmittain (keskiarvot) on liitteessä 4.

Opiskelijoiden mielipiteiden perusteella opetukseen voisi lisätä erityisesti *työelämä-/yritysvierailuja*. Menetelmää käytetään opetuksessa vähän, mutta opiskelijat pitävät sitä melko hyvänä oppimismenetelmänä: vastaajista 49 % arvioi sen olevan hyvä ja vain noin 15 % arvioi sen huonoksi.

Myös *projektioppimista ja -opetusta* voisi entisestään lisätä opetukseen. Yli 60 %:n mielestä projektit ovat hyvä oppimismenetelmä. Samoin *harjoitustöiden* käyttöä voisi edelleen lisätä, vaikka sitä käytetäänkin jo paljon. Harjoitustöitä pitää hyvänä oppimismenetelmänä 70 % opiskelijoista.

Sen sijaan *ryhmätöiden* käyttöä ei opiskelijoiden mielipiteiden perusteella ole syytä enää lisätä opetukseen. Vaikka noin puolet opiskelijoista arvioi ryhmätyöt hyväksi oppimismenetelmäksi, neljäsosa pitää sitä huonona oppimismenetelmänä.

Luentoja käytetään opiskelijoiden mielestä paljon, mutta sitä myös pidetään hyvänä oppimismenetelmänä: 60 % arvioi sen hyväksi. Sen sijaan *kirjallisuustentit* ja

esseet eivät ole opiskelijoiden mieleen: reilu kolmannes arvioi ne huonoiksi oppimismenetelmiksi ja vain reilu neljännes arvioi ne hyväksi.

Verkossa tapahtuvan opetuksen suosio ei ole opiskelijoiden keskuudessa vielä kovinkaan korkea, sillä yli 40 % arvioi sen huonoksi menetelmäksi ja vain 16 % antoi sille hyvät arviot. Valtakunnallisten tavoitteiden mukaisesti opiskelijoille pitäisi taata mahdollisuus suorittaa opintojaan entistä enemmän verkossa. Tämä tavoite ja opiskelijoiden kriittisyys tätä menetelmää kohtaan asettavat verkko-opetuksen kehittämislle haasteita.

4.1.4 Arviointimenetelmät

Oppimista ja osaamista voidaan arvioida erilaisten arviointimenetelmien (esim. tentit) avulla. Konkreettisesti tämä näkyy opiskelijalle ennen kaikkea arvosanana opintosuoritusrekisterissä. Viime kädessä arvioinnin tarkoitus on kuitenkin mitata sitä, ovatko opiskelijat oppineet tavoitteeksi asetetun asian.

Opetuksen ja oppimisen tutkimuksissa on havaittu, että opiskelijoiden toimintaa ja työtä ohjaa enemmänkin tapa, jolla heitä arvioidaan eikä niinkään opetussuunnitelma, johon opetuksen tavoitteet ja toteutus on kirjattu (Poikela & Nummenmaa 2003, 42 - 43.)

Osaaminen on prosessinomaista, päätöksentekoa ja ongelmanratkaisua, mihin liittyy myös paljon hiljaista tietoa. Osaamisen mittaaminen on vaikeaa. Perinteisesti ja usein arvioinnissa huolehditaan tiedon määrän ja laadun sekä suoritusten ja tulosten mittaamisesta. Oppimisen kannalta sellainen arviointi on tehotonta, koska opiskelijat eivät saa sillä tavalla riittävästi osaamistaan koskevaa tietoa. (Poikela & Nummenmaa 2003, 44 - 45.)

Työelämässä osaamisen tulokset perustuvat prosesseihin. Arvioinnissakin huomiota voisi enemmän keskittää prosesseihin, jolla osaamista tuotetaan. Pitäisi löytää oppimisen ja osaamisen yhdistävät tekijät eli määrittää mitä arvioidaan ja miksi. Oppiminen on kokonaisvaltainen prosessi, jossa on otettava huomioon monia tekijöitä. (Poikela & Nummenmaa 2003, 44 - 45.)

Turun AMK:n kokonaisarviointiin (Rauhala ym. 2004, 39) tulosten perusteella arviointi keskittyy vahvasti opintojakson päättymiseen ja tulosten arviointiin, sen sijaan prosessit ja opiskelijan itsearviointiin harjaantuminen jää vähäisemmäksi.

PBL eli ongelma- ja projektiperustaisen oppimisen menetelmä (joka siis on kokeiltavan joissakin koulutusohjelmissa) nostaa arviointiin nimenomaan reflektiiviset oppimaan oppimisen ja ongelmanratkaisun taidot sekä sosiaaliset tiedon prosessoinnin ja yhteistoiminnan taidot. (Poikela & Nummenmaa 2003, 45 - 46.)

Opiskelijoiden mielipiteet jakautuivat melko tasaisesti kahtia kysyttäessä mittaavatko suoritusten arviointimenetelmät ulkoa muistamisen sijaan asian ymmärtämistä. Opiskelijat saivat arvioida asiaa asteikolla 1 - 5 (1=täysin eri mieltä...

5=täysin samaa mieltä). Lisäksi oli en osaa sanoa -vastausvaihtoehto. Tulosten tarkastelussa luokat 1 ja 2 sekä 4 ja 5 on yhdistetty.

Väittämän kanssa samaa mieltä olevia opiskelijoita oli 35 % ja eri mieltä olevia oli 33 %. Opiskelijoista 26 % valitsi vastausvaihtoehdon 3.

Taulukko 9. Väittämän ”käytössä olevat suoritusten arviointimenetelmät mittaavat ulkoa muistamisen sijaan asian ymmärtämistä” jakauma (%) ja keskiarvot tulosalueittain.

	1 eri mieltä	2	3 samaa mieltä	4 en osaa sanoa	yht.	keskiarvo
	%	%	%	%	%	
auto ja logistiikka	36,9	26,2	29,8	7,1	100,0	2,81
bioalat	44,8	16,2	34,3	4,8	100,0	2,82
hyvinvointipalvelut	24,3	26,0	45,1	4,6	100,0	3,27
konetekniikka	44,4	22,2	29,9	3,5	100,0	2,76
liiketalous ja ICT	37,6	25,8	31,4	5,2	100,0	2,92
liiketalous ja media	31,8	31,1	27,7	9,5	100,0	2,90
taideakatemia	14,1	19,5	55,1	11,2	100,0	3,66
terveysala	35,7	32,5	26,6	5,2	100,0	2,86
tietoliikenne ja sähköinen kauppa	28,3	26,3	36,3	9,3	100,0	3,08
ympäristö ja rakentaminen	42,8	23,0	28,9	5,3	100,0	2,81
kaikki	32,5	25,6	35,2	6,8	100,0	3,02

Tulosalueiden välillä on eroja. Erityisesti taideakatemian opiskelijat arvioivat, että käytössä on arviointimenetelmiä, jotka mittaavat hyvin todellista oppimista. Myös hyvinvointipalvelujen opiskelijoiden mielestä arviointimenetelmät ovat oppimisen arvioinnin kannalta hyviä. Samaa mieltä olevia oli taideakatemian tulosalueen opiskelijoista 55 % ja hyvinvointipalveluiden tulosalueen opiskelijoista 45 %.

Koulutusohjelmittain tarkasteltuna erityisesti esittävän taiteen, kauneudenhoitoalan, kirjasto- ja tietopalvelun, kuvataiteen, muotoilun, restauroinnin ja viestinnän opiskelijat arvioivat, että käytössä on arviointimenetelmiä, jotka mittaavat hyvin todellista oppimista (ka. 3,5 tai yli).

Sen sijaan koulutusohjelmien fysioterapia, hoitotyö/Turku ja radiografia ja sädehoito opiskelijoista keskimääräistä useampi oli eri mieltä siitä, että arviointimenetelmät mittaavat ulkoa muistamisen sijaan asian ymmärtämistä (ka. alle 2,7) .

4.1.5 Opintojaksosta annetun palautteen merkitys

Opiskelijapalautteen pitäisi olla osa säännöllistä laadunvarmistusta ja kuulua opetuksen ja oppimisen arkipäivään. Tutkimusten mukaan myös opiskelijoiden oppi-

minen on tehokkainta tällaisissa oppimisympäristöissä. (Parjanen 2003, 35.)

Turun AMK:n laatuohjeen (B140) mukaan opiskelijoilta kerätään jokaisesta opintojaksosta/-kokonaisuudesta palautetta. Sen pohjalta opettaja laatii kehittämisedotukset, jotka huomioidaan uuden opintojakson/-kokonaisuuden suunnittelussa. Palautteesta tiedotetaan opiskelijoille.

Opiskelijat eivät vastausten perusteella näytä uskovan kovinkaan paljon opintojakoista annetun palautteen mahdollisuuteen vaikuttaa opetuksen kehittämiseen. Asiaa mitattiin kysymyksellä, jossa käytettiin asteikkoa 1 - 5 (1=erittäin huono...5=erittäin hyvä). Lisäksi oli en osaa sanoa -vastausvaihtoehto. Tulosten tarkastelussa luokat 1 ja 2 sekä 4 ja 5 on yhdistetty.

Keskiarvoksi tuli 2,8. Vastaajista 52 % arvioi, että mahdollisuus on huono ja vain 15 % arvioi sen olevan hyvä. Opiskelijoista 14 % ei osannut ottaa asiaan kantaan, mikä kertonee siitä, että asiaa on vaikea huomata tai palautteita ei ehkä käsitellä yhdessä opettajien ja opiskelijoiden välillä.

Taulukko 10. Väittämän ”opiskelijan mahdollisuus vaikuttaa opetuksen kehittämiseen opintojakoista annetun palautteen avulla on” jakauma (%) ja keskiarvot tulosalueittain.

	1 eri mieltä	2	3 samaa mieltä	4 en osaa sanoa	yht. %	keskiarvo
	%	%	%	%	%	
auto ja logistiikka	52,1	26,1	10,6	11,3	100,0	2,64
bioalat	45,7	21,0	17,1	16,2	100,0	3,09
hyvinvointipalvelut	41,0	20,7	21,6	16,7	100,0	3,17
konetekniikka	64,8	20,0	9,0	6,2	100,0	2,32
liiketalous ja ICT	58,6	15,0	9,2	17,2	100,0	2,81
liiketalous ja media	55,4	18,2	11,5	14,9	100,0	2,80
taideakatemia	45,9	21,5	20,5	12,2	100,0	2,97
terveysala	64,5	16,0	9,1	10,5	100,0	2,47
tietoliikenne ja sähköinen kauppa	44,6	19,2	22,2	14,0	100,0	3,05
ympäristö ja rakentaminen	58,8	19,6	9,2	12,4	100,0	2,73
kaikki	52,2	19,3	15,1	13,6	100,0	2,84

Tulosalueittain tarkasteltuna eniten palautteen antamisen mahdollisuuteen uskoivat hyvinvointipalveluiden opiskelijat (ka. 3,2). Terveysalan ja konetekniikan tulosalueen opiskelijat taas ovat kaikkein epäileväisimpiä asian suhteen: 65 % arvioi mahdollisuuden olevan huono (ka. 2,5 ja 2,3).

Koulutusohjelmittain keskimääräistä enemmän palautteen antamisen mahdollisuuteen uskovat koulutusohjelmien Business Information Technology, esittävä taide, International Business/Internationale Betriebswirtschaft, kauneudenhoitoala, liike-

talous/Salo ja sosiaali/Loimaa opiskelijat. Heistä yli 30 % arvioi, että mahdollisuus on hyvä.

Kaikkein vähiten palautteen mahdollisuuteen taas uskovat ensihoidon, hoitotyön/Turku, International Business, kala- ja ympäristotalouden, kone- ja tuotantotekniikan, suun terveydenhoidon, tietojenkäsittelyn/Loimaa ja tietotekniikan/Salo koulutusohjelmien opiskelijat, joista yli 60 % arvioi, että mahdollisuus on huono.

Myös Turun AMK:n kokonaisarvioinnissa (Rauhala ym. 2004, 29, 39) tuli ilmi, että opiskelijat kokevat usein, etteivät heidän antamansa palautteet ja kehitysehdotukset tosiasiallisesti vaikuta koulutuksen kehittämiseen. Tosin eri opiskelijaryhmien välillä oli näkemuseroja: osa kokee aidosti voivansa vaikuttaa kehittämiseen. Arvioinnissa tuli myös ilmi, että opiskelijoiden aktiivisuudessa antaa palautetta esim. toteutussuunnitelmien kautta on joskus parantamisen varaa, mikä voi johtua siitä, etteivät he koe palautteen antamisella pystyvänsä riittävästi vaikuttamaan ko. asioihin. Arvioinnin perusteella kehitysehdotuksena oli se, että palautteita käsitellään avoimemmin ja palautteesta syntyneitä toimenpiteitä tuodaan paremmin esille.

4.1.6 AMK-opiskelun vaatimustaso

Opiskelijat näyttävät barometrin tulosten mukaan pitävän AMK-opiskelun vaatimustasoa sopivana. Asiaa mitattiin kysymyksellä, jossa käytettiin asteikkoa 1 - 5 (1=liian matala...5=liian korkea). Lisäksi oli en osaa sanoa -vastausvaihtoehto. Tulosten tarkastelussa luokat 1 ja 2 sekä 4 ja 5 on yhdistetty.

Vastaukset painottuivat asteikon keskivaiheille; opiskelijoista 54 % valitsi vastausvaihtoehdon 3. Keskiarvoksi tuli 2,9.

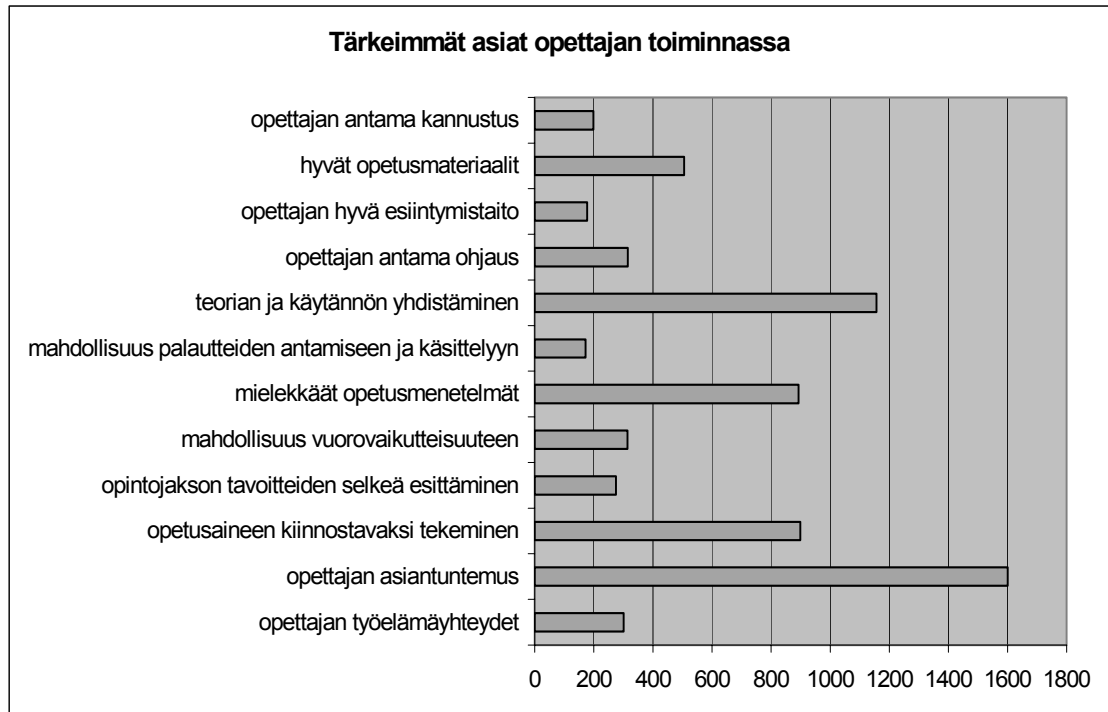
Vaatimustaso voisi olla vieläkin vaativampaa International Business, kala- ja ympäristotalouden, restauroinnin ja tietojenkäsittelyn/Loimaa koulutusohjelmissa. Näissä koulutusohjelmissä keskiarvo oli 2,5 tai alle ja yli 35 % valitsi vastausvaihtoehdon 1 tai 2, kun koko aineistossa ko. vaihtoehtoehdot valinneiden osuus oli 21 %.

4.1.7 Opettajan toiminta oppimisen kannalta

Opettajalle hänen omasta toiminnastaan saatu palaute antaa työviihtyvyyteen ja -motivaatioon liittyviä tunne-elämyksiä, jotka voivat olla kannustavia tai päinvastoin. Lisäksi sen kautta opettaja voi saada konkreettisia työnohjauksellisia elementtejä. (Parjanen 2003, 38.)

Opiskelijoilta kysyttiin, mitkä asiat opettajan toiminnassa ovat oppimisen kannalta tärkeimpiä. Opiskelijat saivat valita 12:sta vaihtoehdosta enintään kolme. Selvästi tärkeimmiksi asioiksi opettajan toiminnassa arvioitiin tärkeysjärjestyksessä seuraavat neljä: 1. opettajan asiantuntemus, 2. teorian ja käytännön yhdistäminen, 3.

opetusaineen kiinnostavaksi tekeminen sekä 4. mielekkäät opetusmenetelmät (kts. kuvio 3).

Kuvio 3. Opettajan toiminnassa tärkeimmät asiat, frekvenssit.

Tulos tuonee vahvistusta niille opettajille, jotka eivät ole luontaisesti hyviä esiintymään, mutta ovat rautaisia asiantuntijoita omalla alallaan ja osaavat yhdistää asiantuntemuksensa käytäntöön. Opettajan hyvä esiintymistaito arvioitiin yhdeksi vähiten tärkeimmäksi asiaksi opettajan toiminnassa. Myös Tampereen yliopiston opiskelijoille vuonna 2001 tehty kysely osoitti, ettei hyvällä esiintymistaidolla kalasteta opiskelijoiden suosiota (Parjanen 2003, 37).

Yllättävää on se, ettei opettajan työelämäyhteyksiä arvostettu opettajan toiminnassa kovin korkealle. Ehkä useimmat opiskelijat ajattelivat sen jo sisältyvän opettajan asiantuntemukseen, jota opiskelijat arvostivat ykköseksi opettajan toiminnassa.

Opiskelijoiden mielestä vähiten tärkeitä asioita opettajan toiminnassa oppimisen kannalta ovat hyvän esiintymistaidon lisäksi mahdollisuus palautteiden antamiseen ja käsittelyyn sekä opettajan antama kannustus.

4.2 Opintojen ohjaus

4.2.1 Opintojen ohjauksen laatu ja ohjauksen lisätarve

Opintojen ohjauksen tavoitteet voidaan jakaa opiskelija- ja korkeakoulukeskeisiin tavoitteisiin. Jälkimmäisissä korostuvat määrälliset opinto- ja tutkintotavoitteet (esim. keskeyttämisten ehkäisy ja opiskeluaikojen lyhentäminen). Opiskelijakeskeisissä tavoitteissa taas korostuu yksilöllisyys ja laadullinen näkökulma määrällisen sijaan. (Moitus ym. 2001, 24.)

Opintojen ohjaus korkeakouluissa -arviointiprojektin (Moitus ym. 2001) perusteella suosituksia opintojen ohjaukselle olivat mm. seuraavat asiat: 1) Opintojen ohjauksen lähtökohtana tulisi olla opiskelijan vastuu omista opinnoistaan ja toisaalta korkeakoulun vastuu ohjauksen järjestämisestä siten, että opiskelijan on mahdollista rakentaa itselleen elinikäisen oppimisen ja työelämän kannalta mielekäs tutkinto, joka on suoritettavissa mielekkäässä ajassa. 2) Opintojen ohjauksen tulee kattaa kaikki opintojen eri vaiheet ja osa-alueet. 3) Ohjaussisällöistä tulee huomiota kiinnittää opintojen tavoitteellisuutta tukevien henkilökohtaisten opintosuunnitelmien eli HOPSien laadintaan ja seurantaan. 4) Opettajan ja opiskelijan välisellä vuorovaikutuksella on keskeinen rooli. Opiskelijoille tulisi tarjota normaalien opetustilanteiden lisäksi mahdollisuus myös henkilökohtaiseen ohjaukseen. 5) Ryhmäohjauksen ja verkko-ohjauksen käyttöä tulisi tehostaa.

Turun ammattikorkeakoulun laatuohjeen mukaan ”opintojen ohjauksen tavoitteena on opiskelijoiden ohjaaminen määrätietoiseen opiskelun suunnitteluun, tiedonhankintaan ja itsensä kehittämiseen sekä ehkäistä opintojen keskeytymistä ja viivästymistä.” Opiskelijan näkökulmasta opintojen ohjauksen keskeisinä tavoitteina on mm. kannustaa, tukea ja ohjata opiskelijaa koulutuksen eri vaiheissa alansa asiantuntijuuteen, ohjata ongelmatilanteissa oikeisiin valintoihin sekä uravalinnan ja ammatillisen kasvun tukeminen. Varsinainen ohjaustoiminnan organisaatio koostuu opinto-ohjaajista, opettaja- ja opiskelijatuutoreista sekä opintotoimistojen henkilökunnasta. Avoimessa oppimisympäristössä kuitenkin koko henkilöstön katsotaan osallistuvan opiskelijoiden ohjaukseen. Ohjausta toteutetaan opintoihin sisältyvänä sekä yksilö- että ryhmäohjauksena. (Turun AMK:n laatuohje B180, Yleisopas 2003/2004, 48 - 51.)

Opintojen ohjauksen laatu

Yksi keino parantaa opiskelijoiden opiskeluedellytyksiä on tarjota laadukasta opintojen ohjausta.

Barometrissä opiskelijat saivat arvioida opintojen ohjauksen laatua asteikolla 1 - 5 (1=erittäin huono...5=erittäin hyvä). Tulosten tarkastelussa luokat 1 ja 2 sekä 4 ja 5 on yhdistetty.

Opiskelijoista 22 % arvioi ohjauksen laadun olevan hyvä ja 41 % arvioi sen huonoksi. Keskiarvoksi tuli 2,7 eli tavoitteeksi asetettu 3,1 jäi saavuttamatta. Myös-

kään viime vuoden tulokseen 3,0 ei päästy.

Tulosalueiden välillä ei ollut kovin paljon eroa, tosin konetekniikan kohdalla keskiarvo 2,3 jäi selvästi muista. Myöskään opiskelupaikkakunnittain tarkasteltuna ei ollut suurta eroa. Poikkeuksena Uudenkaupungin toimipisteessä opiskelevat, joista 37 % arvioi opintojen ohjauksen laadun hyväksi (ka. 3,2).

Koulutusohjelmittain tyytyväisimpiä opintojen ohjaukseen laatuun ovat kauneudenhoitoalan, liiketalouden/Raisio, liiketoiminnan logistiikan, rakennustekniikan, sosiaalialan/Loimaa, tietojenkäsittelyn/Uusikaupunki ja toimintaterapian koulutusohjelmien opiskelijat (ka. 3,0 tai yli). Keskimääräistä tyytymättömpiä taas ovat auton ja logistiikan, ensihoidon, International Business, kone- ja tuotantotekniikan, restauroinnin ja tietojenkäsittely/Loimaa koulutusohjelmien opiskelijat (ka. 2,3 tai alle)

Opintojen ohjauksen laadulla ja tyytyväisyydellä AMK-opiskeluun oli yhteyttä. Tyytymättömien osuus on suurempaa niiden opiskelijoiden keskuudessa, jotka kokevat ohjauksen laadun huonoksi. Kun tyytymättömien osuus ohjauksen laadun huonoksi kokevista opiskelijoista on 35 %, on vastaava osuus ohjauksen laadun hyväksi kokevista vain 11 %.

Taulukko 11. Opintojen ohjauksen laatu ja tyytyväisyys AMK-opiskeluun, jakauma (%).

	1 tyytymätön	2	3 tyytyväinen	yht.
	%	%	%	%
huono	34,8	35,7	29,5	100,0
keskinkertainen	12,6	39,0	48,3	100,0
hyvä	10,9	18,5	70,6	100,0
kaikki	21,3	33,2	45,5	100,0

Opintojen ohjauksen lisätarve

Opiskelijoilta kysyttiin ohjauksen lisätarpeesta, eli pitäisikö opintojen ohjausta lisätä johonkin vastausvaihtoehtoina oleviin eli opintojen alkuun, HOPSin laadintaan, opintojen keskivaiheille sekä opinnäytetyöprosessiin. Lisäksi oli en osaa sanoa -vastausvaihtoehto.

Ohjauksen lisätarve opintojen alkuun

Opintojen alkuun kaipasi lisäohjausta 63 % vastaajista, 29 % ei sitä kokenut tarvitsevansa ja 8 % ei ottanut asiaan kantaa.

Tulosalueittain tarkasteltuna opintojen alkuun kaipasivat lisäohjausta hieman keskimääräistä enemmän liiketalouden ja ICT:n opiskelijat. Sen sijaan ympäristön ja

rakentamisen tulosalueen opiskelijat jakautuivat tässä asiassa selvästi kahteen ryhmään, toiset kaipasivat ja toiset taas eivät.

Koulutusohjelmittain tarkasteluna eniten opintojen alkuun kaipasi lisäohjausta företagsekonomi, hoitotyön/Salo, Information Technology, International Business/Raisio ja Turku, International Business/Internationale Betriebswirtschaft, kauneudenhoitoalan, liiketalouden/Salo sekä palvelujen tuottamisen ja johtamisen opiskelijat. Heistä yli 75 % oli sitä mieltä, että lisäohjausta tarvitaan.

Ohjauksen lisätarve HOPSin laadintaan

Opiskelijoista 56 % vastasi kyllä ja 28 % ei kysyttäessä pitäisikö ohjausta lisätä HOPSin laadintaan. En osaa sanoa -vastausvaihtoehdon valitsi 16 % vastaajista.

Tulosalueittain tarkasteltuna ei ollut paljon eroa (huom. tilastollinen merkitsevyystaso 0,004). Koulutusohjelmittain keskimääräistä enemmän HOPSin laadintaan kaipasivat lisäohjausta auto- ja kuljetustekniikan, International Business/Raisio, kauneudenhoitoalan, muotoilun, musiikin, Nursing, tietotekniikan/Salo ja toimintaterapian opiskelijat. Heistä yli 70 % oli sitä mieltä, että lisäohjausta tarvitaan.

Ohjauksen lisätarve opintojen keskivaiheille

Opintojen ohjaus korkeakouluissa -arvioinnissa (Moitus ym. 2001, 45) havaittiin, että opintojen ohjauksen keskivaihe jää helposti ohjaukselliseksi katvealueeksi. Tiiviin alkuvaiheen ohjauksen jälkeen opiskelijalla oletetaan olevan tarpeeksi välineitä itseohjautuvaan opiskeluun. Opintojen keskivaiheessa ohjauksen sisällöissä korostui tarve saada HOPS-ohjausta sekä työelämään siirtymiseen liittyvää ohjausta.

Vastaajista 58 % kokee tarvitsevansa lisäohjausta opintojen keskivaiheille ja 27 % taas ei sitä koe tarvitsevansa. En osaa sanoa -vastausvaihtoehdon valinneiden osuus oli 15 %. Tulosten tarkastelussa ei ollut mukana ensimmäisen vuoden opiskelijoita (N=793).

Tulosalueittain tarkasteltuna ei ollut paljon eroa. Hieman keskimääräistä enemmän lisäohjausta kaipasivat kuitenkin auton ja logistiikan sekä konetekniikan tulosalueen opiskelijat, joista 66 % vastasi myöntävästi.

Koulutusohjelmittain taas auto- ja kuljetustekniikan, bioanalytiikan, företagsekonomi, International Business/Turku, International Business/Internationale Betriebswirtschaft, musiikin, muotoilun, Nursing, restauroinnin, tietojenkäsittelyn/Loimaa ja tietotekniikan/Salo opiskelijat kokevat tarvitsevansa keskimääräistä enemmän lisäohjausta opintojen keskivaiheille. Näistä yli 70 % vastasi myöntävästi (huom. tilastollinen merkitsevyystaso 0,003).

Ohjauksen lisätarve opinnäytetyöprosessiin

Vastaajista 68 % oli sitä mieltä, että ohjausta tarvitaan lisää opinnäytetyöprosessiin ja 18 % oli asiasta eri mieltä. En osaa sanoa -vastausvaihtoehdon valitsi 14 % vastaajista.

Tulosten tarkastelussa ei ollut mukana kolmen ensimmäisen vuoden opiskelijoita (N=1788) eli mukana olivat opiskelijat, jotka olivat aloittaneet opiskelut vuonna 2000 tai sitä ennen (N=360).

4.2.2 HOPSin merkitys opiskelun kannalta

Ammattikorkeakoulutuksen valtakunnallisena tavoitteena on kiinnittää erityistä huomiota yksilöllisiin opintosuunnitelmiin eli opiskelijoille vahvistetaan henkilökohtaiset opintosuunnitelmat eli HOPSit (Kesu 2003 - 2008, 45).

HOPSin ei ole tarkoitus olla pelkästään lomake, johon opiskelija kerää opintoviikkoja, vaan se on opiskelijan laatima suunnitelma opintojen tavoitteista ja tutkinnon suorittamisesta. HOPS kuvaa opiskelijan oppimisprosessia ja sitä päivitetään tarpeen mukaan koko opiskelun ajan. Opintojen alkuvaiheessa HOPS on opintojen kokonaisuuden hahmottamista, keskivaiheella muutosten tarkastelua sekä tavoitteiden tarkentamista ja loppuvaiheessa työelämään orientoitumista. (Moitus ym. 2001, 48. Turun AMK:n yleisopas 2003/2004, 20.)

Opintojen ohjaus korkeakouluissa -arviointiprojektin (Moitus ym. 2001, 49) tulosten mukaan ammattikorkeakouluissa HOPSien hyödyntämiseen liittyi paljon puutteita. Yhtenä ongelmana on HOPS-käsitteen epäselvyys. Toisena ongelmana ovat todelliset mahdollisuudet HOPSien laadintaan. Mahdollisuudet ovat rajalliset mm. koulutusohjelmien taloudellisen tilanteen, yksiköiden välisten etäisyyksien ja aikataulujen päällekkäisyyksien vuoksi. Arviointi osoitti, että eniten HOPSia käytetään sosiaali- ja terveystieteillä sekä kulttuurialalla ja vähiten tekniikan alalla.

Projekti osoitti myös, että korkeakouluissa ei vielä riittävästi oivallettu HOPSien merkitystä osana opiskelun ja opinnoissa etenemisen tukemista. HOPSien näkeminen selkeämmin koko opintojen ajan jatkuvana prosessina tukisi opintojen keskivaiheilla opiskelijan valintoja ja auttaisi opintojatkumon hahmottamista mielekkäänä kokonaisuutena. HOPSien laadinnan lisäksi on tärkeää, että HOPSien toteutumista seurataan säännöllisesti. Tämä lisää opiskelun tavoitteellisuutta ja tulokellisuutta, auttaa opiskelijaa sitoutumaan koulutukseen ja ottamaan vastuuta omasta oppimisestaan. (Moitus ym. 2001, 49).

Opiskelijat saivat barometrissa arvioida HOPSin tärkeyttä oman opiskelunsa kannalta asteikolla 1 - 5 (1=ei lainkaan tärkeä...5=erittäin tärkeä) Lisäksi oli en tiedä mikä on HOPS -vastausvaihtoehdo. Tulosten tarkastelussa luokat 1 ja 2 sekä 4 ja 5 on yhdistetty.

Mielipiteet jakautuivat asteikon molempiin päihin painottuen kuitenkin asteikon vähemmän tärkeä -puolelle. Keskiarvoksi tuli 2,9. Opiskelijoista 39 % ei pidä HOPSia tärkeänä oman opiskelunsa kannalta. Vastausvaihtoehdon ”en tiedä mikä on HOPS” valitsi 4 % opiskelijoista.

Taulukko 12. HOPSin tärkeys tulosalueittain, jakauma (%) ja keskiarvot.

	1 ei tärkeä	2	3 tärkeä	4 en tiedä mikä on HOPS	yht.	keskiarvo
	%	%	%	%	%	
auto ja logistiikka	40,8	24,6	33,1	1,4	100,0	2,80
bioalat	53,8	25,5	19,8	0,9	100,0	2,48
hyvinvointipalvelut	33,7	30,1	35,6	0,7	100,0	3,05
konetekniikka	37,5	26,4	24,3	11,8	100,0	2,80
liiketalous ja ICT	30,8	27,5	39,6	2,2	100,0	3,11
liiketalous ja media	54,7	22,3	22,3	0,7	100,0	2,47
taideakatemia	32,0	22,8	37,9	7,3	100,0	3,15
terveysala	42,3	25,5	31,1	1,0	100,0	2,81
tietoliikenne ja sähköinen kauppa	37,8	24,3	28,8	9,3	100,0	2,88
ympäristö ja rakentaminen	47,7	32,0	19,0	1,3	100,0	2,58
kaikki	39,2	26,1	30,7	4,0	100,0	2,87

Tulosalueittain tarkasteltuna ei ollut suurta eroa. Hieman keskimääräistä vähäisempi merkitys HOPSilla on liiketalouden ja median sekä bioalojen tulosalueiden opiskelijoille. Heistä yli 50 % ei pidä HOPSia tärkeänä. Hieman keskimääräistä suurempaa HOPSin merkitys taas on liiketalouden ja ICT:n, taideakatemian sekä hyvinvointipalvelujen opiskelijoille. Ko. tulosalueen opiskelijoista yli 35 % pitää HOPSia tärkeänä. Eniten HOPSista tietämättömiä on konetekniikan, tietoliikenteen ja sähköisen kaupan sekä taideakatemian opiskelijoiden keskuudessa.

Koulutusohjelmittain tarkasteltuna vähäisintä HOPSin merkitys on bioanalytiikan, ensihoidon, International Business/Raisio, kala- ja ympäristötalouden, kestävän kehityksen, laboratorioalan, liiketalouden/Loimaa, liiketalouden/Raisio, suun terveydenhuollon sekä tietojenkäsittelyn/Loimaa opiskelijoille. Heistä yli 50 % ei pidä HOPSia tärkeänä. HOPSin merkitys taas on keskimääräistä tärkeämpi koulutusohjelmien Business Information Technology, företagekonomi, hoitotyö/Salo, kauneudenhoitoala, muotoilu ja toimintaterapia opiskelijoille, joista yli 50 % pitää HOPSia tärkeänä oman opiskelun kannalta.

Eniten HOPSista tietämättömiä opiskelijoita (yli 10 %) on muotoilun koulutusohjelmaa lukuunottamatta tekniikan ja liikenteen alan koulutusohjelmissa eli Business Information Technology, elektroniikan, Information Technology, kone- ja tuotantotekniikka ja tietotekniikka/Turku. Tulos kertonee siitä, että HOPSin käyt-

tö on kyseisissä koulutusohjelmissa ilmeisesti vähäisintä.

4.3 AMK-opiskelu ja työelämä

4.3.1 Käsitys AMK-tutkinnon antamista valmiuksista työelämän tehtäviin

Osa ammattikorkeakoulujen tutkinnoista on sellaisia, että ne johtavat melko rajattuun työtehtävään tai ammattiin esim. terveysalalla sairaanhoitaja jne. Osa koulutusohjelmista taas on sellaisia, joista valmistuvat opiskelijat voivat tutkinnon suoritettuaan sijoittua hyvinkin erilaisiin työtehtäviin eikä tutkinto johda suoranaisesti tiettyyn ammattiin. Vaikka tutkinto ei johtaisikaan suoranaisesti tiettyyn ammattiin, on tärkeää, että opiskelijalla on käsitys tutkinnon antamista valmiuksista työelämän tehtäviin. Käsitys voi olla epämääräinen opintojen alussa, mutta sen pitäisi selkiytyä opintojen edetessä. Se on osa opiskelijan ammatillista kasvua.

Opiskelijoiden näkemystä tutkinnon antamista valmiuksista työelämän tehtäviin mitattiin kysymyksellä, jossa käytettiin asteikkoa 1 - 5 (1=erittäin epäselvä...5=erittäin selvä). Lisäksi oli en osaa sanoa -vastausvaihtoehto. Tulosten tarkastelussa luokat 1 ja 2 sekä 4 ja 5 on yhdistetty.

Tulosten perusteella 54 %:lla opiskelijoista on selvä käsitys siitä, mihin työtehtäviin opiskeltava AMK-tutkinto antaa valmiudet. Sen sijaan 23 %:lla käsitys on epäselvä.

Koulutusohjelmittain tarkasteltuna suurin osa niistä opiskelijoista, joilla on huomattavasti keskimääräistä selvempi käsitys tutkinnon antamista valmiuksista on terveysalalta (koulutusohjelmat fysioterapia, hoitotyö/Salo ja Turku, suun terveydenhoito, Nursing, bioanalytiikka, radiografia ja sädehoito, laboratorioala ja ensihoito) ja muutama kulttuurialalta (koulutusohjelmat musiikki ja kuvataide). Näiden koulutusohjelmien opiskelijoista yli 80 % ilmoitti, että heillä on asiasta selvä käsitys. Ko. koulutusohjelmat ovat sellaisia, jotka johtavat melko rajattuun työtehtävään. Myös koulutusohjelmien sosiaaliala, viestintä, toimintaterapia, rakennustekniikka, liiketoiminnan logistiikka, kirjasto- ja tietopalvelu ja esittävä taide opiskelijoista monella, eli yli 60 %:lla, on selvä käsitys siitä, mihin työtehtäviin opiskeltava AMK-tutkinto antaa valmiudet.

Epäselvä käsitys sen sijaan on koulutusohjelmissa restaurointi, International Business, Business Information Technology, kestävä kehitys, bio- ja elintarviketekniikka opiskelevilla. Kaikista näiden koulutusohjelmien opiskelijoista yli 40 % ilmoitti, että on epäselvä käsitys tutkinnon antamista valmiuksista työelämän tehtäviin.

Aikuiskoulutuksessa olevilla on jonkin verran nuorten koulutuksessa olevia selvempi käsitys siitä, mihin työelämän tehtäviin tutkinto antaa valmiudet. Aikuiskoulutuksessa olevista 66 % ja nuorten koulutuksessa olevista 52 % ilmoitti, että käsitys on erittäin tai melko selvä. Tulos johtunee siitä, että aikuisopiskelijoista useimmat ovat jo työelämässä ja vieläpä samalla alalla, jota opiskelevat. Tämän

vuoksi eron näiden kahden välillä olisi voinut olettaa olevan suurempikin.

Se, minkälainen käsitys opiskelijalla on tutkinnon antamista valmiuksista työelämän tehtäviin voi osaltaan selittää tyytyväisyyttä/tyytymättömyyttä AMK-opiskeluun. Barometrin tulosten mukaan tyytymättömyys oli yleisempää niiden opiskelijoiden keskuudessa, joilla on epäselvä käsitys tutkinnon antamista valmiuksista. Näistä opiskelijoista 33 % ilmoittaa olevansa tyytymätön AMK-opiskeluun. Sen sijaan niiden opiskelijoiden keskuudessa, joilla on selvä käsitys tutkinnon antamista valmiuksista, tyytymättömien osuus oli 17 %.

Taulukko 13. Käsitys AMK-tutkinnon antamista valmiuksista työelämän tehtäviin ja tyytyväisyys AMK-opiskeluun, jakauma (%).

	1 tyytymätön	2	3 tyytyväinen	yht.	N
	%	%	%	%	
epäselvä käsitys	32,9	37,1	30,1	100	502
sekä että	20,5	38,2	41,4	100	469
selvä käsitys	16,7	29,7	53,6	100	1183
en osaa sanoa	21,7	30,4	47,8	100	23
kaikki	21,2	33,2	45,4	100	2177

4.3.2 Koulutusohjelman työelämälähtöisyys

Ammattikorkeakoulun perustehtävänä on tuottaa työelämän vaatimuksiin perustuvaa korkeakouluopetusta ammatillisiin tehtäviin. Koulutuksen lähtökohtana on siis työelämälähtöisyys.

Opiskelijoiden arvioita koulutusohjelmien työelämälähtöisyydestä mitattiin kahdella väittämällä asteikolla 1 - 5 (1=täysin eri mieltä...5=täysin samaa mieltä). Lisäksi oli en osaa sanoa -vastausvaihtoehto. Tulosten tarkastelussa luokat 1 ja 2 sekä 4 ja 5 on yhdistetty.

Yleisesti opiskelijajoukko jakautui tässä asiassa kahtia: toiset olivat tyytyväisiä tarjottavaan työelämätietouteen ja sen hyödyllisyyteen ja toiset taas suhtautuvat asiaan kriittisesti.

Työelämätietouden tarjonta

Kaikista vastaajista väittämän ”koulutusohjelmassani tarjotaan ajankohtaista työelämätietoutta esim. työelämäprojektien, vierailevien luennoitsijoiden ja oppimateriaalin muodossa” kanssa samaa ja eri mieltä olevia oli yhtä paljon eli 32 %. Keskiarvoksi tuli 3,0, mikä on sama kuin viime vuonna.

Ajankohtaista työelämätietoutta tarjotaan opiskelijoiden mielestä eniten koulutus-

ohjelmissa kauneudenhoitoala, kirjasto- ja tietopalvelu, Nursing, palvelujen tuottaminen ja johtaminen, sosiaaliala/Kaarina, suun terveydenhuolto ja toimintaterapia. Näiden koulutusohjelmien opiskelijoista yli 55 % oli väittämän kanssa samaa mieltä.

Työelämälähtöisyyttä taas kaivataan lisää erityisesti seuraaviin koulutusohjelmiin: auto- ja kuljetustekniikka, hoitotyö/Turku, International Business/Turku, kone- ja tuotantotekniikka, restaurointi ja tietotekniikka. Näiden koulutusohjelmien opiskelijoista yli 40 % oli väittämän kanssa eri mieltä.

Aikuiskoulutuksessa olevat kaipasivat opiskeluun työelämälähtöisyyttä lisää hieman nuorten koulutuksessa olevia enemmän. Kun nuorten koulutuksessa olevista 34 % oli väittämän kanssa samaa mieltä, oli vastaava osuus aikuiskoulutuksessa olevissa 24 %. Ero johtunee siitä, että aikuisopiskelijoista suurimmalla osalla on jo kosketus työelämään, joten heillä myös odotukset opiskelun työelämälähtöisyydestä ovat suuremmat.

Tarjottava työelämä tietous ja ammattitaidon kehittyminen

Väittämän ”koulutusohjelmani työelämä tietous palvelee oman ammattitaidon kehittymistä” kanssa samaa mieltä olevia (34 %) oli hieman enemmän kuin eri mieltä olevia (24 %). Keskiarvoksi tuli 3,1 eli sama kuin viime vuonna

Tyytyväisimpiä ovat koulutusohjelmien bioanalytiikka, kauneudenhoitoala, kirjasto- ja tietopalvelu, radiografia ja sädehoito, sosiaaliala/Kaarina ja toimintaterapia opiskelijat. Heistä keskimääräistä useampi eli 55 % oli sitä mieltä, että tarjottava työelämä tietous on sellaista, joka palvelee heidän ammattitaitonsa kehittymistä.

Keskimääräistä kriittisempiä tarjolla olevalle työelämä tietoudelle ovat auto- ja kuljetustekniikan, ensihoidon, fysioterapian, International Business/Turku, kestävä kehityksen, restauroinnin, tietojenkäsittelyn/Loimaa, tietojenkäsittelyn/Turku ja tietotekniikan/Salo koulutusohjelmien opiskelijat. Heistä yli 35 % oli väittämän kanssa eri mieltä.

Työelämä lähtöisyydellä oli selvä yhteys kokonaistyytyväisyyteen. Ne opiskelijat, joiden mielestä koulutusohjelmassa tarjotaan ajankohtaista työelämä tietoutta olivat tyytyväisempiä AMK-opiskeluun. Kun väittämän kanssa samaa mieltä olevista tyytyväisiä oli 60 %, oli tyytyväisten osuus väittämän kanssa eri mieltä olevista 31 %.

Samoin ne opiskelijat ovat tyytyväisempiä, joiden mielestä työelämä tietous on sellaista, joka palvelee heidän ammattitaitonsa kehittymistä. Kun väittämän kanssa samaa mieltä olevista tyytyväisiä oli 62 %, oli tyytyväisten osuus väittämän kanssa eri mieltä olevista oli vain 24 %.

Taulukko 14. Arviot koulutusohjelman työelämälähtöisyydestä ja tyytyväisyys AMK-opiskeluun, jakauma (%).

	1 tyytymätön	2	3 tyytyväinen	yht.
	%	%	%	%
<i>Koulutusohjelmassani tarjotaan ajankoh- taista työelämä tietoutta esim. työelämäpro- jektien, vierailevien luennoitsijoiden ja op- pimateriaalin muodossa</i>				
eri mieltä	34,4	35,1	30,6	100,0
sekä että	17,7	38,0	44,2	100,0
samaa mieltä	13,4	26,7	59,9	100,0
en osaa sanoa	15,0	37,9	47,1	100,0
kaikki	21,2	33,4	45,4	100,0
<i>Koulutusohjelmani työelämä tietous palvelee oman ammattitaidon kehittymistä</i>				
eri mieltä	40,9	35,4	23,8	100,0
sekä että	17,9	38,1	43,9	100,0
samaa mieltä	11,5	26,4	62,1	100,0
en osaa sanoa	17,0	37,8	45,2	100,0
kaikki	21,2	33,4	45,4	100,0

4.3.3 Harjoittelu

Ammattikorkeakoulututkintoon sisältyy vähintään 20 ov:n laajuinen harjoittelu, joka jaksoittuu opiskeluaikana useaan vaiheeseen. Harjoittelulla on tärkeä rooli opiskelijoiden ammatillisen kasvun kehittämisessä. Sen kautta opiskelija perehtyy ammatillisten opintojen kannalta keskeisiin käytännön työtehtäviin sekä tietojen ja taitojen soveltamiseen työelämässä. (Turun AMK:n laatuohje B160.) Turun ammattikorkeakoulun pedagogisen strategian 2003-2006 mukaan ammatillinen harjoittelu on yksi keskeisimmistä pedagogisista keinoista.

Opiskelijoiden tyytyväisyyttä harjoitteluun mitattiin viidellä väittämällä asteikolla 1 - 5 (1=täysin eri mieltä...5=täysin samaa mieltä.). Lisäksi oli en osaa sanoa -vastausvaihtoehto. Ne opiskelijat, jotka eivät olleet vielä suorittaneet harjoittelua, saivat jättää vastaamatta väittämiin. Tulosten tarkastelussa luokat 1 ja 2 sekä 4 ja 5 on yhdistetty.

Kokonaisuutena opiskelijat antavat harjoittelulle melko hyvät arvosanat. Seuraavassa on tarkemmin tarkasteltu harjoittelun eri osa-alueita ja niihin tyytyväisyyttä.

Perehdytys harjoitteluprosessiin

Perehdytys harjoitteluprosessiin jakoi opiskelijoiden mielipiteet: 34 % opiskelijoista on tyytyväinen perehdytykseen ja 30 % taas ei ole. Keskiarvoksi tuli 3,1.

Tyytyväisyys ja tyytymättömyys ei keskity tiettyyn tulosalueeseen, sillä tulosalueittain tarkasteltuna ei ollut paljon eroja. Koulutusohjelmittain tyytyväisimpiä olivat International Business/Raisio, kirjasto- ja tietopalvelun, laboratorioalan ja restauroinnin opiskelijat (ka. 3,5 tai yli) ja kriittisempiä taas koulutusohjelmien International Business/Internationale Betriebswirtschaft, liiketalouden/Loimaa ja Salo, musiikin ja toimintaterapian opiskelijat (ka. alle 2,5).

Harjoittelun ohjauksen riittävä saatavuus

Myös harjoittelun ohjauksen riittävä saatavuus jakoi opiskelijoiden mielipiteet. Väittämän kanssa samaa mieltä olevia oli 34 % ja eri mieltä olevia oli 33 %. Keskiarvoksi tuli 3,0. Edellisvuoden barometrissa tiedusteltiin sitä, onko harjoittelun ohjaus järjestetty hyvin. Keskiarvoksi tuli tuolloin 2,9.

Tulosalueittain ei ollut paljon eroa, tosin liiketalouden ja median opiskelijoiden keskuudessa kriittisyys oli hieman keskimääräistä yleisempää (ka. 2,7). Tyytyväisimpiä ohjauksen riittävyteen ovat koulutusohjelmien fysioterapia, laboratorioala, restaurointi ja sosiaaliala/Kaarina opiskelijat (ka. yli 3,6) ja kriittisempiä företagsekonomi, International Business/Internationale Betriebswirtschaft, muotoilun ja tietojenkäsittelyn/Loimaa koulutusohjelmien opiskelijat (ka. 2,5 tai alle).

Harjoittelujaksolle asetetut tavoitteet

Väittämässä ”minulla on selkeät tavoitteet harjoittelujaksolleni” vastaukset painottuivat asteikon tyytyväisyyttä kuvaavalle puolelle. Opiskelijoista 48 % kokee, että harjoittelujaksolle oli selkeät tavoitteet. Opiskelijoista 23 % oli asiasta eri mieltä. Keskiarvoksi tuli 3,4.

Tulosalueittain tarkasteltuna hyvinvointipalvelujen ja terveysalan opiskelijat ovat tähän asiaan selvästi keskimääräistä tyytyväisempiä (ka. 3,8) ja kriittisempiä taas bioalojen sekä liiketalouden ja ICT:n opiskelijat (ka. 2,7 ja 3,0). Koulutusohjelmittain tyytyväisimpiä ovat fysioterapian, musiikin, Nursing, restauroinnin ja sosiaalialan/Kaarina ja Loimaa opiskelijat (ka. 4,0 tai yli) ja kriittisempiä taas bioanalytiikan, bio- ja elintarviketekniikan, kestävän kehityksen ja tietojenkäsittelyn/Turku opiskelijat (ka. alle 3,0).

Työskentelyn tuki ja ohjaus harjoittelupaikassa

Suuri osa opiskelijoista kokee, että työskentelyä tuetaan ja ohjataan harjoittelupaikassa. Vastaajista 52 % oli asiasta samaa mieltä ja 20 % eri mieltä. Keskiarvoksi tuli 3,6.

Tulosalueittain tarkasteltuna erityisesti liiketalouden ja median opiskelijat kokevat saavansa tukea ja ohjausta harjoittelupaikassa: yli 60 % oli väittämän kanssa sa-

maa mieltä. Koulutusohjelmista tyytyväisimpiä tukeen ja ohjaukseen harjoittelupaikassa ovat bio- ja elintarviketekniikan, International Business/Raisio, kirjasto- ja tietopalvelun, laboratorioalan, liiketalouden/Raisio, restauroinnin ja tietojenkäsittelyn/Turku opiskelijat (ka. yli 4,0). Keskimääräistä kriittisempiä taas ovat opiskelijat ensihoidon, kuvataiteen, liiketalouden/Loimaa, musiikin ja toimintaterapian koulutusohjelmista (ka. alle 3,0).

Harjoittelupaikan mielekkyys koulutusohjelman sisällön kannalta

Opiskelijat kokevat, että harjoittelupaikka on mielekäs koulutusohjelman sisällön kannalta. Opiskelijoista 60 % on asiasta samaa mieltä ja vain 16 % on eri mieltä. Keskiarvoksi tuli 3,8. Edellisvuoden barometrissa opiskelijoilta tiedusteltiin sitä, miten he ovat harjoittelun aikana oppineet henkilökohtaisia ja työelämässä tarvittavia taitoa. Keskiarvoksi tuli tuolloin 4,0.

Hyvinvointipalvelujen, terveysalan ja taideakatemian tulosalueen opiskelijoiden keskuudessa oli keskimääräistä enemmän harjoittelupaikan mielekkyyteen tyytyväisiä (67 % tai enemmän). Koulutusohjelmittain tyytyväisimpiä ovat Business Information Technology, kauneudenhoitoalan, kirjasto- ja tietopalvelun, liiketalouden/Raisio, musiikin, restauroinnin ja tietojenkäsittelyn/Uusikaupunki opiskelijat (ka. yli 4,3).

Sen sijaan bioalojen tulosalueen opiskelijoiden keskuudessa kriittisyys on selvästi keskimääräistä yleisempää: heistä 34 % on väittämän kanssa eri mieltä. Koulutusohjelmittain tarkasteltuna kriittisimpiä harjoittelupaikan mielekkyyteen olivat bio- ja elintarviketekniikan, International Business/Raisio, International Business/Internationale Betriebswirtschaft, kuvataiteen, liiketalouden/Loimaa, tietotekniikan/Turku ja toimintaterapian koulutusohjelmien opiskelijat (ka. alle 3,3).

4.4 Opetuksen tukipalvelut

Opiskelijan opiskelua ja oppimisprosessia tukevat opintojen ohjauksen lisäksi monet asiat kuten esim. opintotoimistopalvelut, tiedonhankintamahdollisuudet, tarkoituksenmukaiset tilat jne.

Barometrissa opiskelijoiden arvioita opetuksen tukipalveluista mitattiin kuudella väittämällä asteikolla 1 - 5 (1=täysin eri mieltä...5=täysin samaa mieltä.) Lisäksi oli en osaa sanoa -vastausvaihtoehto. Tulosten tarkastelussa luokat 1 ja 2 sekä 4 ja 5 on yhdistetty.

Tilat, välineet ja materiaalit

Opiskelijat ovat yleisesti tyytyväisiä käytössä oleviin tiloihin, välineisiin ja materiaaleihin. Väittämän kanssa samaa mieltä olevia opiskelijoita oli 62 % ja eri mieltä olevia 18 %. Keskiarvoksi tuli 3,6 (viime vuonna 3,5).

Eroja on kuitenkin eri paikkakunnilla olevien opiskelijoiden keskuudessa. Tyytyväisimpiä ovat Salossa opiskelevat (ka. 4,3). Sen sijaan Kaarinassa opiskelevista lähes 60 % valitsi vastausvaihtoehdon 1 tai 2 ja keskiarvoksi tuli 2,3. Myöskin muut pienemmillä paikkakunnilla, kuten Paraisilla, Mynämäellä ja Loimaalla, opiskelevat ovat keskimääräistä tyytymättömämpiä tiloihin, välineisiin ja materiaaleihin.

Tulosalueittain tarkasteltuna tyytyväisimpiä ovat bioalojen, konetekniikan, liiketalouden ja ICT:n sekä tietoliikenteen ja sähköisen kaupan opiskelijat (ka. 3,9 tai yli). Sen sijaan terveysalan, taideakatemiaan sekä ympäristön ja rakentamisen tulosalueella keskiarvo oli 3,4 tai alle.

Opintotoimistopalvelut

Opintotoimiston tarjoamiin opiskelijapalveluihin ollaan myös tyytyväisiä, sillä väittämän kanssa samaa mieltä olevia opiskelijoita oli 62 % ja eri mieltä olevia 12 %. Keskiarvoksi tuli 3,8. Viime vuoteen verrattuna tyytyväisyys on pysynyt yhtä hyvänä.

Pienemmät paikkakunnat ”paremmuusjärjestyksessä” Mynämäki, Loimaa ja Uusikaupunki erottuvat tässä asiassa selvästi muista (ka. 4,2 tai yli). Poikkeuksena on Parainen, jossa tyytyväisyys jäi keskimääräisestä (ka. 3,5). Pienemmillä paikkakunnilla opintotoimiston henkilökuntaa on enemmän suhteessa opiskelijamäärään ja näin palvelu on henkilökohtaisempaa, mikä vaikuttanee tyytyväisyyteen. Tulosalueittain tarkastellen ei ollut paljon eroja, tosin terveysalan keskiarvo 3,4 jäi hieman muista.

Kirjastopalvelut

Myös kirjastopalvelut saavat opiskelijoilta yleisesti hyvän palautteen. Väittämän ”kirjastopalvelut tukevat opintojeni edistymistä” kanssa samaa mieltä olevia oli 59 % ja eri mieltä 13 %. Keskiarvoksi tuli 3,7. Tyytyväisyys on kasvanut edellisvuoteen (ka. 3,5) verrattuna.

Eroja on paikkakunnittain tarkasteltuna. Erityisesti Paraisten ja Kaarinan opiskelijat ovat keskimääräistä enemmän eri mieltä väittämän kanssa (ka. 3,2 ja 3,1). Eri mieltä olevia oli keskimääräistä enemmän myös Loimaan ja Raision toimipisteen opiskelijoiden keskuudessa (ka. 3,4). Tulosalueittain tarkastellen ei ollut paljon eroja, tosin liiketalouden ja median keskiarvo 3,4 jäi hieman muista.

Opiskelijoille esitettiin väittäjä ”*elektroniset artikkelitietokannat ovat hyödyllisiä opinnoissani*”. Asiasta samaa mieltä olevia (33 %) oli hieman enemmän kuin eri mieltä olevia (23 %). Keskiarvoksi tuli 3,2. Peräti 24 % opiskelijoista antoi en osaa sanoa -vastauksen. Tulos kertonee jotain opiskelijoiden tiedonhankintavoista.

Paikkakunnittain erityisesti Salossa opiskelevat ja tulosalueittain terveystalon opiskelijat kokevat elektronisten artikkelitietokantojen hyödyllisyyden. Heistä noin 50 % oli väittämän kanssa samaa mieltä. Keskimääräistä vähäisemmäksi elektronisten artikkelitietokantojen hyödyllisyyden taas kokevat tulosalueittain auto- ja logistiikan, konetekniikan, taideakatemian sekä ympäristön ja rakentamisen opiskelijat. Taideakatemian tulosalueen opiskelijoista lisäksi huomattavan moni valitsi en osaa sanoa -vastausvaihtoehdon.

Mahdollisuus tietotekniikan käyttöön

Opiskelijoista suurin osa on sitä mieltä, että heillä on hyvin käytössään opiskelusaan tarvitsema tietotekniikka. Väittämän kanssa samaa mieltä olevia oli 65 % ja eri mieltä 18 %. Keskiarvoksi tuli 3,7.

Erityisen tyytyväisiä tulosalueittain tarkasteltuna ovat bioalojen ja konetekniikan opiskelijat, edellisestä 84 % ja jälkimmäisestä 72 % oli väittämän kanssa samaa mieltä. Sen sijaan ympäristön ja rakentamisen sekä terveystalon opiskelijoista keskimääräistä useampi (33 %) oli sitä mieltä, että tietotekniikan käyttömahdollisuuksissa on parantamisen varaa.

Paikkakunnittain tarkasteltuna erityisen tyytyväisiä tietotekniikan tarjontaan ovat Salossa ja Raisiossa opiskelevat. Sen sijaan Paraisilla opiskelevista lähes 80 % oli väittämän ”käytössäni on opiskelussa tarvitsemäni tietotekniikka” kanssa eri mieltä. Myöskin Mynämäellä ja Kaarinassa opiskelevista keskimääräistä useampi oli sitä mieltä, ettei heillä ole tarpeeksi käytössään tarvitsemaansa tietotekniikkaa (eri mieltä olevien osuudet 40 % ja 34 %).

Kieltenopetus

Tyytyväisyys kielenopetukseen on opiskelijoiden keskuudessa keskiarvoltaan tasoa 3,2. Väittämän kanssa samaa mieltä oli 40 % ja eri mieltä 29 %.

Tulosalueittain tarkasteltuna ei ollut suuria eroja. Hieman keskimääräistä tyytyväisimpiä olivat kuitenkin liiketalouden ja ICT:n sekä konetekniikan opiskelijat, joista yli 50 % oli väittämän kanssa samaa mieltä. Ympäristön ja rakentamisen, terveystalon ja hyvinvointipalveluiden opiskelijoista taas hieman keskimääräistä useampi (yli 35 %) oli väittämän kanssa eri mieltä.

Paikkakunnittain tarkasteltuna tyytyväisimpiä ovat Raisiossa opiskelevat, joista yli 50 % oli väittämän kanssa samaa mieltä. Saamaansa kielenopetukseen olivat sen sijaan keskimääräistä kriittisempiä Paraisilla opiskelevat, joista 40 % oli väittämän kanssa eri mieltä.

Opetuksen tukipalvelut näyttävät barometrin tulosten perusteella toimivan huommin pienemmillä opiskelupaikkakunnilla ja toimipisteissä. Poikkeuksena on

opintotoimistopalvelut. Siinä asiassa pieni toimipiste on eduksi.

4.5 Kansainvälisyys

Korkeakoulujen kansainvälisen toiminnan vahvistaminen on yksi koulutuksen kehittämisen valtakunnallisia tavoitteita (Kesu 2003 - 2008). Turun AMK:ssa kansainvälisellä toiminnalla pyritään edistämään kokonaisstrategian tavoitteita eli pyrkimystä laadukkaaseen ja korkeatasoiseen oppimiseen. Kansainvälisyys on yhä selkeämmin omaksuttu osaksi opetuksen kehittämistä ja opiskelijoiden ammatillista kasvua. (Turun AMK:n kansainvälisyysstrategia vuoteen 2010.)

Kv-toiminnan päätavoitteena on lisätä opiskelijoiden valmiuksia toimia voimakkaasti kansainvälistyvässä työelämässä sekä rohkaista ja tukea heitä vaihtoopiskeluun ja ulkomailla tapahtuvaan harjoitteluun. Myös niille opiskelijoille, jotka eivät osallistu vaihto-ohjelmiin järjestetään runsaasti kansainvälistymismahdollisuuksia. (Turun AMK:n kansainvälisyysstrategia vuoteen 2010.)

Kv-toimintaa ohjataan ja laatua kehitetään mm. eri tahoilta kerättävien palautteiden avulla. Opiskelijabarometrissa opiskelijoiden mielipidettä kv-toiminnasta mitattiin kolmella väittämällä asteikolla 1 - 5 (1=täysin eri mieltä...5=täysin samaa mieltä). Lisäksi oli en osaa sanoa -vastausvaihtoehto. Tulosten tarkastelussa luokat 1 ja 2 sekä 4 ja 5 on yhdistetty.

Väittämät oli osoitettu kaikille vastaajille, mutta kv-palveluja ja -tiedottamista koskeissa väittämässä tulosten tarkasteluun otettiin vain ne opiskelijat, jotka valitsivat kysymyksessä ”oletko suorittanut / aiotko suorittaa osan tutkintoasi ulkomailla” jonkin seuraavista neljästä vastausvaihtoehdoista: olen jo suorittanut / olen menossa suorittamaan / harkitsen suorittavani / en osaa sanoa. Tarkastelusta jätettiin siis pois en aio suorittaa -vaihtoehdon valinneet opiskelijat (N=914). Näin saatiin niiden opiskelijoiden mielipiteet, jotka erityisesti tarvitsevat kv-palveluita.

Kv-palvelut ja -neuvonta

Kv-palveluja ja -neuvontaa arvioitaessa opiskelijoiden mielipiteet jakautuivat. Tyytymättömiä (36 %) oli kuitenkin hieman tyytyväisiä (31 %) enemmän.

Tulosalueittain tarkasteltuna tyytyväisimpiä kv-palveluihin ja -neuvontaan ovat liiketalouden ja median sekä liiketalouden ja ICT:n opiskelijat, joista yli 45 % oli väittämän kanssa samaa mieltä. Kriittisimpiä taas ovat bioalojen ja konetekniikan tulosalueen opiskelijat, joista yli 45 % oli väittämän kanssa eri mieltä.

Opiskelu- ja työharjoittelumahdollisuuksista tiedottaminen

Myös ulkomailla suoritettavista opiskelu- ja työharjoittelumahdollisuuksista tiedottamista arvioitaessa opiskelijoiden mielipiteet jakautuivat: tyytyväisiä ja tyy-

tymättömiä oli lähes saman verran (27 % ja 29 %).

Tyytyväisimpiä kv-tiedottamiseen ovat taideakatemian sekä tietoliikenteen ja sähköisen kaupan tulosalueen opiskelijat, joista yli 34 % oli väittämän kanssa samaa mieltä. Kriittisempiä taas bioalojen tulosalueen opiskelijat, joista yli 50 % oli väittämän kanssa eri mieltä.

Opetuksen kansainvälisyys

Väittämän ”kansainvälisyys sisältyy olennaisena osana opetukseen ulkomaalaisten luennoitsijoiden, vieraskielisen opetuksen ja kv-suuntautuneiden opintojaksojen muodossa” kanssa samaa mieltä olevia oli 25 % ja eri mieltä 39 %.

Tulosalueittain tarkasteltuna väittämän kanssa samaa mieltä olivat keskimääräistä enemmän taideakatemian opiskelijat (38 %). Keskimääräistä useammin taas eri mieltä bioalojen (65 %) ja konetekniikan (50 %) opiskelijat.

Viime vuoteen verrattuna tulokset ovat lähes samat. Viime vuoden tuloksissa olivat kv-palveluja ja -tiedottamista koskevissa väittämissä mukana kaikki opiskelijat eli myös ne, jotka ilmoittivat etteivät aio suorittaa osaa tutkinnosta ulkomailla. Tämä huomioiden opiskelijoiden arviot opetuksen kansainvälisyydestä ja kv-palveluista ovat hieman edellisvuotisia kriittisempiä.

Taulukko 15. Arviot kansainvälisyydestä, jakauma (%) ja keskiarvot.

	1 eri mieltä	2	3 samaa mieltä	4 en osaa sanoa	yht.	keski- arvo	N
	%	%	%	%	%		
Kv-palvelut ja -neuvonta on järjestetty hyvin.	35,6	19,2	30,6	14,7	100,0	2,9	1263
Ulkomailla suoritettavista opiskelu- ja työharjoittelumahdollisuuksista tiedotetaan riittävästi.	28,9	21,4	26,6	23,1	100,0	2,9	1264
Kansainvälisyys sisältyy olennaisena osana opetukseen ulkomaalaisten luennoitsijoiden, vieraskielisen opetuksen ja kv-suuntautuneiden opintojaksojen muodossa.	38,9	21,0	24,5	15,2	100,0	2,7	2149

Kiinnostus kv-vaihtoon

Barometrin kautta haluttiin myös kartoittaa opiskelijoiden kiinnostusta kv-vaihtoon. Vastaajista 5 % ilmoitti, että on suorittanut osan tutkintoa ulkomailla ja 4 %, että on menossa suorittamaan. Asiaa harkitsevia oli 33 % vastaajista. Sen sijaan 42 % valitsi vastausvaihtoehdon en aio suorittaa osan tutkintoa ulkomailla. Viime vuonna näitä en aio suorittaa -olevia oli hieman vähemmän eli 39 %.

4.6 Koulutusohjelman vaihto, eroaminen ja poissaolo

Eroamista harkitsevien määrä kuvaa osaltaan opiskelijoiden tyytyväisyyttä ja sitoutuneisuutta AMK-opiskeluun. Myös koulutusohjelman vaihtoa harkitsevien määrä kertonee jotain opiskelijoiden tyytyväisyydestä joko yleisesti AMK-opiskeluun tai vain ko. koulutusohjelmaa kohtaan.

Koulutusohjelman vaihto

Vastaajista 6 % ilmoitti, että on vaihtanut koulutusohjelmaa ja 22 % on vakavasti harkinnut koulutusohjelman vaihtamista. Viime vuoden tuloksiin verrattuna osuudet ovat täsmälleen samat.

Eniten koulutusohjelman vaihtoa harkitsevia oli koulutusohjelmissa bio- ja elintarviketekniikka, Information Technology, International Business/Raisio, liiketalous/Loimaa, radiografia ja sädehoito sekä tietojenkäsittely/Loimaa. Näiden koulutusohjelmien opiskelijoista yli 35 % oli harkinnut vaihtoa.

Ko. koulutusohjelmien opiskelijat eivät kuitenkaan ole keskimääräistä kriittisempiä kokonaistyytyväisyys-mittarilla tarkastellen tai he eivät ole harkinneet vakavasti eroamista. Poikkeuksena tietojenkäsittelyn/Loimaa koulutusohjelma, joiden opiskelijat olivat keskimääräistä kriittisempiä kokonaistyytyväisyys-mittarilla tarkastellen ja lähes 40 % opiskelijoista harkitsi eroamista.

Vakavasti harkinnut eroamista

Vastaajista 15 % on vakavasti harkinnut eroamista.

Koulutusohjelmittain eniten eroamista ovat harkinneet opiskelijat ensihoidon, kala- ja ympäristötalouden sekä tietojenkäsittelyn/Loimaa koulutusohjelmista. Näiden koulutusohjelmien opiskelijoista yli kolmannes ilmoitti vakavasti harkinneensa eroamista.

Kokonaistyytyväisyydellä oli yhteys vakavasti eroamista harkitsemiseen. Tyytymättömistä opiskelijoista 41 % ilmoitti, että on vakavasti harkinnut eroamista. Vastaava osuus tyytyväisistä oli vain 4 %. Samoin opetuksen laatuun kriittisesti suhtautuvista 30 % oli harkinnut eroamista, kun vastaava osuus opetuksen laatuun

tyytyväisistä oli vain 6 %.

Eroamista harkinneiden osuus on vähentynyt viime vuodesta, sillä vuoden 2002 opiskelijakyselyssä eroamista vakavasti harkinneita oli 19 %. Tuolloin opiskelijoilta myös tiedusteltiin syitä siihen, miksi on harkinnut eroamista. Keskeisimmiksi syiksi nousivat opetuksen laadussa koettu heikkous, halu opiskella yliopistossa sekä kiinnostuksen ja motivaation puute.

Poissaolo

Vastaajista 8 % ilmoitti käyttäneensä poissaolo-oikeutta ja 20 % ilmoitti, että harkitsee käyttävänsä sitä.

4.7 Kiinnostus AMK:n jatkotutkintoon

Ammattikorkeakoulun jatkotutkinto on uusi 40 - 60 ov:n laajuinen työelämälähtöinen korkeakoulututkinto joka on tarkoitettu henkilöille, jotka ovat suorittaneet AMK-tutkinnon tai muun soveltuvan korkeakoulututkinnon ja joilla on vähintään kolmen vuoden työkokemus asianomaiselta alalta. Tutkinnon tarkoituksena on tarjota mahdollisuus hankkia riittävä tieto- ja taitoperusta sekä valmiudet toimia erityistä asiantuntemusta vaativissa työelämän kehittämistehtävissä ja muissa tehtävissä. Jatkotutkinnot ovat käynnissä kokeiluna vuosina 2002 - 2005, jonka jälkeen ne on tarkoitus vakinaistaa (Kesu 2003 - 2008, 45).

Barometrissa haluttiin kartoittaa opiskelijoiden kiinnostusta AMK:n jatkotutkintoon. Vastausten perusteella kiinnostus on opiskelijoiden keskuudessa melko suurta. Vastaajista 45 % ilmoitti kiinnostuneisuuden ja 12 % ilmoitti, ettei ole kiinnostunut. En osaa sanoa -vastausvaihtoehdon valitsi 44 % opiskelijoista.

Suurinta kiinnostus jatkotutkintoon on koulutusohjelmien Business Information Technology, liiketalous/Raisio, musiikki ja sosiaaliala/Kaarina opiskelijoiden keskuudessa, joista yli 55 % ilmoitti kiinnostuneisuuden. Kiinnostuneita on hieman sitä enemmän, mitä kauemmin on opiskellut. Kun neljännen vuoden opiskelijoista 51 % ilmoitti olevansa kiinnostunut AMK:n jatkotutkinnosta, oli vastaava osuus ensimmäisen vuoden opiskelijoista 42 %.

En osaa sanoa -vastausvaihtoehdon valinneiden osuus oli selvästi sitä vähäisempi mitä enemmän on opiskellut. Kun neljännen vuoden opiskelijoista 27 % ei osannut ottaa asiaan kantaa, oli vastaava osuus ensimmäisen vuoden opiskelijoista 51 %. Tähän löytynee luonnollinen selitys eli jatkotutkinto ei ole vielä ajankohtainen ensimmäisten vuosien opiskelijoille. En osaa sanoa -vastausvaihtoehdon valinneiden suuri osuus (44 %) voi kertoa myös siitä, etteivät kaikki opiskelijat vielä tiedä tarpeeksi ko. tutkinnosta.

5 YHTEENVETO JA JOHTOPÄÄTÖKSIÄ

Turun ammattikorkeakoulun vuoden 2003 opiskelijabarometrin tavoitteena oli selvittää opiskelijoiden mielipidettä ja arvioita Turun ammattikorkeakoulun oppimisympäristöstä ja opiskelun eri osa-alueista. Lisäksi haluttiin selvittää opiskelijoiden ajankäyttöä. Barometri toteutettiin www-pohjaisena 17. - 28.11.2003. Kohderyhmänä olivat tutkintoon johtavassa koulutuksessa olevat opiskelijat. Barometriin vastasi yhteensä 2 211 opiskelijaa, joista nuorten koulutuksessa olevien osuus oli 85 %. Koko aineistossa vastausprosentiksi tuli 27, mikäli vastaajien määrää verrataan tutkintoon johtavassa koulutuksessa olevien läsnäolevien opiskelijoiden määrään ja 29, mikäli sitä verrataan sähköpostiviestin saaneiden opiskelijoiden määrään.

Opiskelijoiden työssäkäynti opintojen ohella on varsin yleistä. Nuorten koulutuksessa olevista 40 % oli barometrin ajankohtana palkkatyössä ja heistä lähes 40 % käytti palkkatyöhön aikaa vähintään 17 tuntia viikossa ja 70 % vähintään 9 tuntia viikossa. Se, onko työnteon motiivina lisätulojen hankkiminen vai työkokemuksen saaminen vaihtelee varmasti opiskelijoittain. Vaikka työssäkäynti ei välttämättä vaikuta opinnoissa etenemiseen, on sillä varmasti jonkin verran vaikutusta opiskelijoiden yleiseen jaksamiseen ja sitä kautta oppimisen laatuun.

Aika, jonka opiskelijat ilmoittivat käyttävänsä itsenäiseen työskentelyyn oli yllättävän vähäinen. Kolmasosa opiskelijoista ilmoitti käyttävänsä siihen vähemmän kuin viisi (5) tuntia viikossa. Keskimääräinen aika oli yhdeksän (9) tuntia. Itsenäistä opiskelua sisältävä korkeakoulumainen opiskelu ei siten ole vielä arkipäivää jokaisessa koulutusohjelmassa.

Opiskelijoiden kokonaistyytyväisyys Turun AMK:ssa opiskeluun on pysynyt viime vuodesta suunnilleen samana. Opiskelijoista 45 % oli tyytyväisiä ja 21 % tyytymättömiä. Sen sijaan opiskelijoiden kriittisyys opetuksen laatuun on hieman kasvanut. Opetuksen laadun arvioi hyväksi 31 % ja huonoksi 27 % opiskelijoista. Koulutusohjelmissa opettajien olisi hyvä käydä yhdessä opiskelijoiden kanssa keskustelua siitä, millaista opiskelijoiden mielestä on laadukas opetus ja mihin asioihin he erityisesti ovat opetuksessa tyytymättömiä.

Opiskelijakeskeisessä teknologiaa hyödyntävässä oppimisympäristössä tuetaan opiskelijan aktiivista tiedonhakua ja itsenäistä opiskelua mm. tietotekniikan ja kirjastopalveluiden avulla. Lisäksi opetuksessa hyödynnetään verkko-oppimisympäristöä.

Tiedonhankinnassaan opiskelijat eivät barometrin tulosten mukaan näytä vielä kovinkaan paljon hyödyntävän moderneja tiedonhaun mahdollisuuksia. Kun opiskelijoille esitettiin väittämä ”elektroniset artikkelitietokannat ovat hyödyllisiä opinnoissani”, asiasta samaa mieltä olevia oli 33 % ja eri mieltä olevia oli 23 %. Peräti 24 % opiskelijoista antoi en osaa sanoa -vastauksen. Sen sijaan opiskelijat kokivat, että kirjastopalvelut tukevat opintojen edistymistä. Enemmistö opiskelijoista koki myös, että mahdollisuudet tietotekniikan käyttöön ovat hyvät.

Opetuksessa käytetään erilaisia oppimismenetelmiä ja niiden käyttö vaihtelee koulusaloittain ja -ohjelmittain. PBL eli ongelma-perustaisen oppimisen menetelmä on kokeiltavana muutamissa koulutusohjelmissa. PBL rakentuu ongelmanratkaisuprosessin ympärille ja korostaa opiskelijan roolia aktiivisena tiedonhankkijana. PBL:n vaikutukset oppimisympäristöön, opiskelijoiden opiskelutapoihin ja oppimiseen eivät vielä näy tässä opiskelijabarometrin tuloksissa.

Opetukseen voisi opiskelijoiden mielipiteiden perusteella lisätä työelämä/yritysvierailuja, harjoitustöitä ja projektio-piskelua. Barometrin tulokset asettavat haasteita myös verkko-opetuksen kehittämiseksi. Verkko-opetusta käytetään opetuksessa vielä vähän ja toisaalta opiskelijat eivät näytä pitävän sitä kovin hyvänä oppimismenetelmänä. Valtakunnallisena tavoitteena on kuitenkin lisätä opiskelijoiden mahdollisuutta suorittaa opintojaan entistä enemmän verkko-opintoina.

Opiskelijan suorittamat opintojaksot/-kokonaisuudet näkyvät opiskelijan opintosuoritusrekisterissä arvosanoina. Ne antavat todellisen kuvan opiskelijan osaamisesta ja oppimisesta, mikäli arviointimenetelmät ovat oikeat. Barometrissa opiskelijoille esitettiin väittämä ”mittaavatko suoritusarvioinnit ulkoa muistamisen sijaan asian ymmärtämistä.” Väittämän kanssa samaa mieltä oli 35 % ja eri mieltä 33 %. Tulosten perusteella opiskelijat kaipaavat siis parannusta käytössä oleviin arviointimenetelmiin. Myös PBL asettaa haasteita kehittämään arviointimenetelmiä niin, että ne mittaavat paremmin opiskelijoiden oppimista ja osaamista.

Opiskelijakeskeisissä oppimisympäristöissä opiskelija on mukana opetuksen suunnittelussa ja kehittämisessä. Opiskelijoista yli puolet oli sitä mieltä, että mahdollisuus vaikuttaa opetuksen kehittämiseen opintojaksoista annetun palautteen avulla on huono. Tavoitteeksi on asetettu ja ohjeena on kerätä opiskelijoilta säännöllisesti palautetta. Se ei vielä riitä, vaan annettuja palautteita ja niistä syntyviä kehittämistoimenpiteitä pitäisi myös käsitellä yhdessä opiskelijoiden kanssa. Se olisi opiskelijoille myös osa oppimisprosessia, sillä työelämässäkin tarvitaan taitoa antaa ja käsitellä palautteita.

Opiskelijat arvioivat opintojen ohjauksen laadun keskiarvon 2,7 tasoiseksi (asteikolla 1 - 5). Kriittisyys on lisääntynyt viime vuodesta. Lisäohjausta kaivattiin kaikkiin vastausvaihtoehtoina oleviin eli opintojen alkuun, HOPSin laadintaan, opintojen keskivaiheille sekä opinnäytetyöprosessiin. Opintojen ohjauksen laadulla oli selvä yhteys opiskelijoiden kokonaistyytyväisyyteen. Opintojen ohjauksen kehittäminen vastaamaan paremmin opiskelijoiden tarpeita vaatisi oman tarkemman selvityksen. Myös Turun ammattikorkeakoulun kokonaisarviointissa tuli esille opintojen ohjaus. Kehittämisehdotuksena oli, että ohjausjärjestelmää selkiytetään ja tehdään tarvekartoitus.

Henkilökohtaisen opintosuunnitelman eli HOPSin tarkoituksena on tukea opiskelijaa koko opintojen ajan sekä lisätä opintojen tavoitteellisuutta ja kokonaisuuden hahmottamista. HOPSin rooli ja merkitys ei näytä kuitenkaan olevan opiskelijalle kovinkaan tärkeä. Opiskelijoista peräti 39 % ei pidä HOPSia tärkeänä oman opis-

kelunsa kannalta ja 4 % vastasi, ettei tiedä mikä HOPS on. Koulutusohjelmissa olisi varmaan hyvä pohtia sitä, mitä HOPS käytännössä on ja miten sen positiivista roolia ja merkitystä opiskeluun voisi lisätä.

Yli puolella opiskelijoista oli selvä käsitys siitä, mihin työelämän tehtäviin opiskeltava AMK-tutkinto antaa valmiudet. Sen sijaan joka neljännellä tämä käsitys oli epäselvä. Opiskeluun sitoutumisen ja motivaation kannalta on tärkeää, että opiskelija tietää mihin työelämän tehtäviin hän voi opiskelun jälkeen sijoittua. Tyytymättömyys AMK-opiskeluun olikin yleisempää niiden opiskelijoiden keskuudessa, joilla oli epäselvä käsitys tutkinnon antamista valmiuksista. Opintojen ja tulevan työelämän linkittäminen olisi hyvä ottaa selkeämmin mukaan opintojen ohjaukseen ja osaksi HOPSia. Lisäksi opiskelijoiden ottaminen entistä enemmän mukaan T&K-hankkeisiin ja -projekteihin toisi työelämän lähemmäksi opintoja ja opiskelua.

Työelämälähtöisyyden pitäisi olla keskeinen osa ammattikorkeakoulun oppimisympäristöä. Tulosten perusteella osa on tyytyväisiä ja osa taas tyytymättömiä koulutusohjelmansa työelämälähtöisyyteen eli tarjontaan sekä sen hyödyllisyyteen ammattitaidon kehittymisen kannalta. Opiskelijat näyttävät myös arvostavan työelämälähtöisyyttä. Sillä oli selvä yhteys siihen, kuinka tyytyväisiä opiskelijat olivat yleisesti opiskeluun Turun ammattikorkeakoulussa.

Opiskelija tutustuu työelämään parhaiten harjoittelun kautta. Keskimäärin opiskelijat antoivat harjoittelulle melko hyvät arvosanat. Tulosten perusteella eniten parantamisen varaa on harjoitteluprosessiin perehdyttämisessä ja ohjauksen riittävässä saamisessa.

Kansainvälisyys ei ole barometrin tulosten perusteella vielä erityisen keskeinen osa Turun ammattikorkeakoulun oppimisympäristöä. Opiskelijoista useampi oli eri kuin samaa mieltä siitä, että kansainvälisyys sisältyy olennaisena osana opetukseen. Myös kv-palveluissa ja tiedottamisessa on tulosten perusteella parantamisen varaa.

Eroamista harkitsevien osuus (15 %) oli vähentynyt edellisvuodesta. Eroamishalukkuuteen vaikuttavat aina myös korkeakoulusta riippumattomat syyt. Eroamista harkitsevien määrä antaa kuitenkin jonkinlaisen kuvan Turun ammattikorkeakoulun onnistumisesta yhdessä tehtävässään eli sellaisen innostavan ja laadukkaan oppimisympäristön luomisessa, johon opiskelijat ovat tyytyväisiä.

LÄHTEET

Alkula, T., Pöntinen, S. & Ylöstalo, P. 1994. Sosiaalitutkimuksen kvantitatiiviset menetelmät. Juva. WSOY.

AMKOTA-tietokanta 20.9.2003. [online, viitattu 9.1.2004]. Saatavilla www-muodossa: <http://www.csc.fi/amkota/>

Isotalo, S. (toim.). 2003. Opiskelijatytyväisyys puntarissa: Suuren opiskelijakyselyn 2002 tulokset. Turun ammattikorkeakoulun puheenvuoroja 5. Turku. Turun ammattikorkeakoulu.

Karjalainen, A., Alha, K. & Jutila, S. 2003. Anna Aikaa Ajatella. Suomalaisten yliopisto-opintojen mitoitussjärjestelmä Oulun yliopisto, Opetuksen kehittämisyksikkö. [online, viitattu 1.3.2004]. Saatavilla www-muodossa: <http://www oulu.fi/tutkintorakenne/tyokalut/MITOI305.pdf>

Lempinen P. 2002. Ammattikorkeakoulut laajensivat kuvaa korkeakouluopiskelijasta. Teoksessa J-P Liljander (toim.). Omalla tiellä. Ammattikorkeakoulut kymmenen vuotta. Helsinki. Edita Prima Oy, 142-154.

Moitus, S., Huttu, K., Isohanni, I., Lerkkanen J., Mielityinen I., Talvi, U., Uusi-Rauva, E. & Vuorinen, R. 2001. Opintojen ohjauksen arviointi korkeakouluissa. Korkeakouluneuvoston julkaisuja 13:2001. Helsinki: Edita Oyj.

Nummenmaa A. R. 2002. Ammattikorkeakoulu oppimisympäristönä. Teoksessa J-P Liljander (toim.). Omalla tiellä. Ammattikorkeakoulut kymmenen vuotta. Helsinki. Edita Prima Oy, 128-141.

OPM. 2004. Koulutus ja tutkimus. Kehittämissuunnitelma vuosina 2003-2008. Opetusministeriön julkaisuja 2004:6. Helsinki.

Parjanen, M. 2003. Amerikkalaisen opiskelija-arvioinnin soveltaminen suomalaisen yliopistoon. Korkeakouluneuvoston julkaisuja 8:2003. Helsinki. Edita Prima Oy.

Poikela, E. & Nummenmaa, A. R. 2003. Ongelmaperustainen oppiminen tiedon ja osaamisen tuottamisen strategiana. Teoksessa E. Poikela (toim.). Ongelmaperustainen pedagogiikka. Teoriaa ja käytäntöä. Tampere. Tampereen yliopistopaino Juvenes Print Oy, 33-52.

Rauhala, P., Karjalainen, A., Lämsä, A-M., Valkonen, A., Vänskä, A. & Seppälä, H. 2004. Strategiasta koulutuksen laatuun. Turun ammattikorkeakoulun kokonaisarviointi. Korkeakouluneuvoston julkaisuja 4:2004. Tammer-Paino Oy. Helsinki.

Turun ammattikorkeakoulun kokonaisstrategia 2003-2006. Toukokuu 2003.

Turun ammattikorkeakoulun pedagoginen strategia 2003-2006. Toukokuu 2003.

Turun ammattikorkeakoulun kansainvälisyysstrategia vuoteen 2010. 28.1.2004.

Turun ammattikorkeakoulun laatuohje B140 (Opetuksen toteutuksen suunnittelu, toteutus, arviointi ja kehittäminen)

Turun ammattikorkeakoulun laatuohje B160 (Ohjattu harjoittelu)

Turun ammattikorkeakoulun laatuohje B180 (Opintojen ohjaus ja opiskelijapalvelut)

Turun ammattikorkeakoulun yleisopas 2003/2004.

LIITTEET

LIITE 1. Kyselylomake

Turun AMK:n vuoden 2003 opiskelijakysely

Turun ammattikorkeakoulun opiskelija!

Kyselyyn vastaamalla olet mukana kehittämässä opetuksen tasoa ja mielekästä oppimisympäristöä. Antamasi tiedot ovat luottamuksellisia eikä kenenkään yksittäisen henkilön vastaukset tule ilmi tiedon käsittelyssä. Kyselyn tulokset ja niiden perusteella sovitut kehittämistoimenpiteet julkaistaan kevätlukukaudella 2004. Viime vuoden kyselyn pohjalta sovitusta kehittämistoimenpiteistä on kerrottu BaronSanomissa, jota on jaettu jokaiseen toimipisteeseen.

TAUSTAKYSYMYKSET

1. Koulutusohjelma

2. Opiskelupaikkakunta

3. Opintojen aloitusvuosi

4. Koulutustyyppi

nuorten koulutus
aikuiskoulutus

5. Ovatko opintosi edenneet ohjeellisessa aikataulussa?

Olen selvästi jäljessä aikataulusta
Olen hieman jäljessä aikataulusta
Olen suunnilleen aikataulussa
Olen edellä ohjeellisesta aikataulusta

6. Kuinka monta tuntia käytit viime viikolla aikaa palkkatyöhön?

Mikäli et ole palkkatyössä, merkitse 0 (=nolla)
tuntimäärä _____

7. Kuinka monta tuntia käytit viime viikolla aikaa itsenäiseen opiskeluun?

tuntimäärä _____

KOKONAISTYYTYVÄISYYS

8. Arvioi asteikolla 1-5, kuinka tyytyväinen olet opiskeluun Turun AMK:ssa.

1=erittäin tyytymätön....5=erittäin tyytyväinen

OPETUS

9. Arvioi asteikolla 1-5 opetuksen laatua Turun AMK:ssa.

1=erittäin huono....5=erittäin hyvä

10. Kuinka paljon opetuksessa käytetään seuraavia oppimismenetelmiä?

ei yhtään erittäin paljon en osaa sanoa

- a) luennot
- b) projektit
- c) esseet
- d) harjoitustyöt
- e) ryhmätyöt
- f) verkossa tapahtuva opetus
- g) ongelmaperusteisen opiskelun tutoriaalit
- h) kirjallisuustentit
- i) työelämä-/yritysvierailut
- j) harjoitusyritys
- k) laboratoriotyöskentely
- l) kotitehtävät

11. Kuinka hyviä oppimismenetelmiä oppimisesi kannalta ovat seuraavat?

erittäin huono erittäin hyvä en osaa sanoa

- a) luennot
- b) projektit
- c) esseet
- d) harjoitustyöt
- e) ryhmätyöt
- f) verkossa tapahtuva opetus
- g) ongelmaperusteisen opiskelun tutoriaalit
- h) kirjallisuustentit
- i) työelämä-/yritysvierailut
- j) harjoitusyritys
- k) laboratoriotyöskentely
- l) kotitehtävät

12. AMK-opiskelun vaatimustaso on mielestäsi?

liian matala ...liian korkea

en osaa sanoa

13. Käytössä olevat suoritusten arviointimenetelmät mittaavat ulkoa muistamisen sijaan asian ymmärtämistä.

täysin eri mieltä ... täysin samaa mieltä

en osaa sanoa

14. Mitkä asiat opettajan toiminnassa ovat oppimisesi kannalta tärkeimpiä? Valitse ENINTÄÄN KOLME

- a) opettajan työelämäyhteydet
- b) opettajan asiantuntemus
- c) opetusaineen kiinnostavaksi tekeminen
- d) opintojakson tavoitteiden selkeä esittäminen
- e) mahdollisuus vuorovaikutteisuuteen
- f) mielekkäät opetusmenetelmät
- g) mahdollisuus palautteiden antamiseen ja käsittelyyn
- h) teorian ja käytännön yhdistäminen
- i) opettajan antama ohjaus
- j) opettajan hyvä esiintymistaito
- k) hyvät opetusmateriaalit
- l) opettajan antama kannustus

15. Kuinka tärkeänä pidät HOPSia oman opiskelusi kannalta?

ei ollenkaan tärkeä erittäin tärkeä

en tiedä mikä on HOPS

16. Opiskelijan mahdollisuus vaikuttaa opetuksen kehittämiseen opintojaksoista annetun palautteen avulla on.

erittäin huono.... erittäin hyvä

en osaa sanoa

17. Tähän voit antaa palautetta opetuksesta.

OPINTOJEN OHJAUS

18. Arvioi asteikolla 1-5 samaasi opintojen ohjauksen laatua.

1=erittäin huono ... 5=erittäin hyvä

19. Pitäisikö opintojen ohjausta lisätä johonkin seuraavista?

kyllä

ei

en osaa sanoa

- a) opintojen alkuun
- b) HOPSin laadintaan
- c) opintojen keskivaiheille
- d) opinnäytetyöprosessiin

20. Tähän voit antaa palautetta opintojen ohjauksesta.

TUKIPALVELUT

21. Arvioi opetuksen tukipalveluita.

täysin eri mieltä ... täysin samaa mieltä

en osaa sanoa

- a) Käytössäni on tarkoituksenmukaiset tilat, välineet ja materiaalit.
- b) Olen tyytyväinen opintotoimiston opiskelijapalveluihin.
- c) Kirjastopalvelut tukevat opintojeni edistymistä.
- d) Elektroniset artikkelitietokannat ovat hyödyllisiä opinnoissani.
- e) Käytössäni on opiskelussa tarvitsemani tietotekniikka.
- f) Olen tyytyväinen saamaani kieltenopetukseen.

TYÖELÄMÄYHTEYDET JA HARJOITTELU

22. Arvioi koulutusohjelmasi työelämälähtöisyyttä.

täysin eri mieltä ... täysin samaa mieltä

en osaa sanoa

- a) Koulutusohjelmassani tarjotaan ajankohtaista työelämä tietoutta esim. työelämäprojektien, vierailevien luennoitsijoiden ja oppimateriaalin muodossa.
- b) Koulutusohjelmani työelämä tietous palvelee oman ammattitaitoni kehittymistä.

23. Arvioi työharjoitteluusi liittyviä seikkoja. Mikäli ET ole vielä suorittanut harjoittelua, jätä vastaamatta väittämiin.

täysin eri mieltä ... täysin samaa mieltä

en osaa sanoa

- a) Minut perehdytettiin hyvin harjoitteluprosessiin.
- b) Ohjausta harjoitteluun oli saatavilla riittävästi.
- c) Minulla oli selkeät tavoitteet harjoittelujaksolleni.
- d) Harjoittelupaikassani työskentelyäni tuettiin ja ohjattiin.
- e) Harjoittelupaikka oli mielekäs koulutusohjelman sisällön kannalta.

AMMATILLINEN KASVU JA SUHTAUTUMINEN OPISKELUUN

24. Kuinka selvä käsitys sinulla on siitä, mihin työelämän tehtäviin opiskelemasi AMK-tutkinto antaa valmiudet?

erittäin epäselvä ... erittäin selvä

en osaa sanoa

25. Oletko vaihtanut tai harkinnut vaihtavasi koulutusohjelmaa, keskeyttää opintosi väliaikaisesti tai erota kokonaan?

kyllä en

- a) Olen vaihtanut koulutusohjelmaa.
- b) Olen vakavasti harkinnut koulutusohjelman vaihtamista.
- c) Olen käyttänyt poissaolo-oikeutta (maks. 2 vuotta).
- d) Olen harkinnut käyttäväni poissaolo-oikeutta (maks. 2 vuotta).
- e) Olen vakavasti harkinnut eroamista.

26. Oletko kiinnostunut AMK:n jatkotutkinnosta?

kyllä en en osaa sanoa

KANSAINVÄLISYYS JA OPISKELIJAVAIHTO

27. Arvioi koulutusohjelmasi ja opiskeluympäristösi kansainvälisyyttä ja kv-palveluja.

täysin eri mieltä ... täysin samaa mieltä en osaa sanoa

- a) Kv-palvelut ja –neuvonta on järjestetty hyvin.
- b) Ulkomailla suoritettavista opiskelu- ja työharjoittelumahdollisuuksista tiedotetaan riittävästi.
- c) Kansainvälisyys sisältyy olennaisena osana opetukseen ulkomaalaisten luennoitsijoiden, vieraskielisen opetuksen ja kv-suuntautuneiden opintojaksojen muodossa.

28. Oletko suorittanut / aiotko suorittaa osan tutkintoasi (opiskelu, harjoittelu) ulkomailla?

- a) Olen jo suorittanut
- b) Olen menossa suorittamaan
- c) Harkitsen suorittavani
- d) En aio suorittaa
- e) En osaa sanoa

29. Tähän voit antaa vapaasti palautetta.

Kiitos vastauksestasi!

LIITE 2. Sähköpostiviesti

Turun ammattikorkeakoulun opiskelija!

Kehitä kanssamme opetuksen tasoa ja mielekästä oppimisympäristöä
vastaamalla opiskelijakyselyyn
17.-28.11.2003.

Vastaamaan pääset tästä:
<http://www.webropol.com/wf/wf.asp?id=7330&cid=1594698>

Kyselyn avulla selvitämme opiskelijatytyväisyyttä
sekä kokemuksia ja mielipiteitä opetuksesta ja opiskelusta.
Tulokset ja niiden pohjalta sovitut kehittämistoimenpiteet
julkaistaan kevätlukukaudella 2004.

Vuoden 2002 kyselyn perusteella tehtävistä kehittämistoimista
voit lukea BaronSanomista, jota on jaettu jokaiseen toimipisteeseen.

Dear Student at Turku Polytechnic!
Please help us to develop the standard of teaching and to create
a better learning environment
by partaking in the student questionnaire
17th –28th November, 2003

Click here to fill in the questionnaire:
<http://www.webropol.com/wf/wf.asp?id=9636&cid=2361087>

Juha Kettunen
rehtori, Rector
Turun ammattikorkeakoulu, Turku Polytechnic

TUKKO ry

LIITE 3. Vastaajien määrä sekä vastausprosentit koulutusohjelmittain

koulutusohjelma	vastaajien määrä	vastausprosentti %
auto- ja kuljetustekniikka	70	26
bioanalytiikka	42	25
bio- ja elintarviketekniikka	79	28
Business Information Technology	31	34
elektroniikka	49	35
ensihoido	8	12
esittävä taide	37	29
fysioterapia	36	26
företagsekonomi	23	17
hoitotyö, Salo	59	22
hoitotyö, Turku	123	19
Information Technology	35	30
International Business, Raisio	22	32
International Business, Turku	32	39
International Business / Internationale Betriebswirtschaft	21	37
kala- ja ympäristötalous	30	25
kauneudenhoitoala	68	52
kestävä kehitys	50	49
kirjasto- ja tietopalvelu	32	51
kone- ja tuotantotekniikka	145	22
kuvataide	27	37
laboratorioala	27	22
liiketalous, Loimaa	22	23
liiketalous, Raisio	80	48
liiketalous, Salo	51	34
liiketalous, Turku	135	28
liiketoiminnan logistiikka	42	21
muotoilu	61	29
musiikki	17	10
Nursing	14	25
palvelujen tuottaminen ja johtaminen	91	25
radiografia ja sädehoito	19	29
rakennustekniikka	73	21
restaurointi	4	13
sosiaali- ja terveysala, Kaarina	59	24
sosiaali- ja terveysala, Loimaa	33	23
suun terveydenhoito	14	18
tietojenkäsittely, Loimaa	24	17
tietojenkäsittely, Salo	39	28
tietojenkäsittely, Turku	84	33
tietojenkäsittely, Uusikaupunki	34	31
tietotekniikka, Salo	41	21
tietotekniikka, Turku	114	21
toimintaterapia	18	23
viestintä	67	29
kaikki	2182	

LIITE 4. Oppimismenetelmien käytön määrä ja menetelmien sopivuus tulos- alueittain ja koulutusohjelmittain

Taulukko 1. Kysymyksen ”kuinka paljon opetuksessa käytetään seuraavia oppimismenetelmiä” keskiarvot tulosalueittain.

<i>Kuinka paljon opetuksessa käytetään seuraavia oppimismenetelmiä?</i>												
	luennot	projektit	esseeet	harjoitus- työt	ryhmä- työt	verkko- opetus	PBL	kirjalli- suustentit	työelä- mä/yritys- vierailut	harjoi- tustyri- tys	laborato- riotyös- kentely	kotiteh- tävät
auto ja logistiikka	4,06	2,50	2,17	3,52	3,06	1,51	1,45	2,55	2,11	1,96	2,25	3,26
bioalat	4,51	2,72	2,35	3,67	2,90	1,65	1,54	2,92	2,23	1,60	4,08	3,53
hyvinvointipalvelut	3,51	4,00	3,29	3,51	4,40	2,01	2,55	3,32	2,91	2,03	1,13	3,37
konetekniikka	3,75	2,83	2,03	3,57	3,28	1,89	1,75	2,44	2,15	1,46	3,03	3,76
liiketalous ja ICT	4,30	3,50	2,58	3,52	3,86	1,91	1,73	3,42	1,93	1,56	1,35	3,67
liiketalous ja media	3,72	3,20	2,82	3,63	3,50	1,93	1,83	3,35	2,26	1,85	1,08	3,71
taideakatemia	2,73	3,82	2,38	4,03	3,27	1,49	1,52	1,91	2,32	1,59	1,27	3,34
terveysala	3,89	3,09	3,32	3,47	4,12	2,41	2,17	3,72	2,15	1,77	3,26	3,38
tietoliikenne ja sähköinen kauppa	3,74	3,19	2,23	3,52	3,35	2,69	2,61	2,60	1,86	2,29	2,49	3,58
ympäristö ja rakentaminen	4,15	3,03	2,34	3,56	3,63	1,86	1,44	2,73	2,72	1,55	2,82	3,48
<i>kaikki</i>	3,79	3,29	2,62	3,58	3,64	2,06	2,05	2,95	2,24	1,84	2,23	3,50

Taulukko 2. Kysymyksen ”kuinka paljon opetuksessa käytetään seuraavia oppimismenetelmiä” keskiarvot koulutusohjelmittain.

<i>Kuinka paljon opetuksessa käytetään seuraavia oppimismenetelmiä?</i>												
	luennot	projektit	esseeet	harjoitus-työt	ryhmä-työt	verkko-opetus	PBL	kirjalli-suustentit	työelä-mä/yritys vierailut	harjoi-tusyri-tys	laborato-riotyös-kentely	kotiteh-tävät
auto- ja kuljetus-tekniikka	3,90	2,15	1,82	3,17	2,67	1,43	1,38	2,18	1,82	1,67	2,65	3,26
bioanalytiikka	4,14	2,56	2,98	3,63	3,69	2,12	1,70	3,54	2,48	1,69	4,41	3,14
bio- ja elintarvike-tekniikka	4,54	2,76	2,42	3,45	2,81	1,76	1,54	2,90	2,32	1,63	3,86	3,46
Business Informa-tion Technology	4,16	3,75	2,36	4,13	3,13	2,90	2,25	2,85	1,52	1,78	2,50	3,68
elektroniikka	3,42	3,02	1,77	3,51	3,20	1,91	2,86	2,07	1,85	1,73	3,33	3,96
ensihoito	3,88	3,25	3,13	3,50	4,13	1,13	2,33	3,75	2,00	1,14	2,62	3,50
esittävä taide	2,00	4,22	2,24	4,16	4,16	1,23	1,63	1,54	2,37	1,43	1,44	3,58
fysioterapia	3,83	3,48	3,50	3,59	4,17	1,55	1,76	4,08	2,30	1,80	1,28	3,31
företagsekonomi	4,30	3,39	1,95	2,57	4,04	1,42	2,00	3,25	2,78	1,69	1,00	3,17
hoitotyö, Salo	3,62	3,33	3,45	3,48	3,95	2,58	2,87	3,48	1,96	2,25	3,23	3,52
hoitotyö, Turku	3,93	3,13	3,50	3,47	4,47	2,68	2,18	3,96	1,95	1,63	3,07	3,36
Information Tech-nology	3,80	3,00	2,55	3,45	2,72	3,26	2,48	2,70	1,81	1,77	3,24	3,35
International Bu-siness, Raisio	3,68	3,45	3,14	3,19	3,82	2,05	1,94	2,84	2,10	2,00	1,11	3,05
International Bu-siness, Turku	4,19	3,71	2,91	3,13	3,78	1,57	1,83	2,59	1,46	1,84	1,08	3,09

International Business / Internationale Betriebswirtschaft	4,00	3,81	2,81	2,68	3,90	2,62	2,22	3,60	1,86	2,90	1,37	3,24
kala- ja ympäristötalous	3,47	2,79	2,59	3,40	3,43	1,70	1,75	2,80	2,25	1,68	3,33	3,23
kauneudenhoitoala	2,52	4,55	3,79	3,24	4,35	2,62	2,86	2,22	3,02	2,70	1,09	3,79
kestävä kehitys	4,34	3,73	2,86	3,98	4,76	2,24	1,26	2,82	3,20	1,65	2,37	3,22
kirjasto- ja tietopalvelu	3,66	3,27	3,16	3,77	4,10	2,00	2,57	3,23	2,87	2,85	1,11	3,66
kone- ja tuotantotekniikka	3,75	2,83	2,03	3,57	3,28	1,89	1,75	2,44	2,15	1,46	3,03	3,76
kuvataide	2,93	3,41	2,19	3,74	2,48	1,31	1,59	1,78	2,25	1,53	1,22	3,12
laboratorioala	4,40	2,63	2,16	4,31	3,19	1,29	1,54	2,96	1,92	1,52	4,74	3,74
liiketalous, Loimaa	3,77	4,05	2,73	3,40	4,14	1,85	2,19	3,86	2,32	2,31	1,06	3,82
liiketalous, Raisio	3,95	2,59	2,87	3,84	3,17	2,14	1,65	3,31	2,41	1,69	1,02	4,10
liiketalous, Salo	3,80	3,71	2,52	3,67	3,94	3,16	2,51	3,40	2,27	3,66	1,28	3,25
liiketalous, Turku	4,42	3,52	2,53	3,63	4,16	1,75	1,56	3,83	1,99	1,52	1,07	3,70
liiketoiminnan logistiikka	4,05	2,71	2,66	4,00	3,68	1,42	1,33	3,15	2,50	2,46	1,11	3,48
muotoilu	2,53	3,83	2,37	4,14	2,83	1,18	1,53	2,19	2,44	1,66	1,20	3,51
musiikki	2,88	3,59	2,31	3,88	3,25	1,38	1,60	2,20	1,69	1,50	1,13	4,25
Nursing	4,07	3,50	3,43	3,21	4,07	1,77	1,90	3,23	2,38	1,67	2,54	3,64
palvelujen tuottaminen ja johtaminen	3,82	4,26	2,98	3,57	4,42	2,07	2,45	3,07	3,02	2,01	1,11	3,37
radiografia ja sädehoito	4,05	2,95	3,05	3,26	3,47	2,00	1,65	3,84	2,79	1,94	2,50	3,32

rakennustekniikka	4,30	2,64	1,87	3,36	2,93	1,66	1,45	2,63	2,57	1,43	2,89	3,77
restaurointi	3,00	4,00	2,25	3,33	3,00	1,50	1,00	2,67	2,50	1,00	1,00	3,00
sosiaaliala, Kaarina	3,79	3,46	2,91	3,73	4,34	1,82	2,67	3,92	3,18	1,74	1,13	3,04
sosiaaliala, Loimaa	3,42	3,76	3,58	3,50	4,48	1,63	3,27	4,21	2,60	1,70	1,00	3,06
suun terveydenhoi- to	3,93	2,57	2,42	3,57	3,85	2,29	1,70	3,33	2,71	1,40	3,75	3,08
tietojenkäsittely, Loimaa	2,92	4,08	2,43	3,50	3,83	1,33	1,96	3,57	2,00	1,88	1,32	3,08
tietojenkäsittely, Salo	3,56	3,37	2,11	4,00	3,44	3,03	2,30	2,67	1,97	2,97	2,54	3,44
tietojenkäsittely, Turku	4,14	3,42	2,69	3,74	3,35	2,42	1,92	3,09	1,74	1,49	1,90	3,99
tietojenkäsittely, Uusikaupunki	4,41	2,94	2,28	3,64	3,09	1,81	1,68	2,52	2,22	1,93	2,80	3,00
tietotekniikka, Salo	3,79	3,02	1,75	3,40	3,05	2,80	2,53	2,33	1,68	2,92	2,66	3,44
tietotekniikka, Tur- ku	3,76	2,79	2,05	3,28	3,19	2,66	2,87	2,02	1,53	1,48	2,81	3,67
toimintaterapia	4,00	3,64	3,28	3,53	4,89	1,47	1,60	3,00	2,89	1,40	1,00	3,56
viestintä	3,13	3,84	2,53	4,11	3,49	1,98	1,40	1,83	2,43	1,65	1,28	2,91
<i>kaikki</i>	3,79	3,29	2,62	3,59	3,64	2,06	2,05	2,95	2,25	1,84	2,23	3,50

Taulukko 3. Kysymyksen ”kuinka hyviä oppimismenetelmiä oppimisesi kannalta ovat seuraavat” keskiarvot tulosalueittain.

	<i>Kuinka hyviä oppimismenetelmiä oppimisesi kannalta ovat seuraavat?</i>												
	luennot	projektit	esseeet	harjoitus- työt	ryhmä- työt	verkko- opetus	PBL	kirjalli- suustentit	työelä- mä/yritys vierailut	harjoi- tusyri- tys	laborato- riotyös- kentely	kotiteh- tävät	
auto ja logistiikka	3,63	3,65	2,54	3,77	3,27	2,48	2,46	2,48	3,51	3,20	3,08	3,18	
bioalat	3,69	3,31	2,61	3,99	2,80	2,39	2,78	2,97	3,45	3,24	4,41	3,77	
hyvinvointipalvelut	3,82	3,97	3,35	4,02	3,52	2,55	3,09	2,96	3,84	3,37	1,73	3,35	
konetekniikka	3,13	3,73	2,39	3,94	3,62	2,37	2,55	2,54	3,80	3,22	3,69	3,43	
liiketalous ja ICT	4,00	3,74	3,00	3,71	3,22	2,83	2,72	3,08	3,51	3,14	2,46	3,43	
liiketalous ja media	3,72	3,56	3,04	3,86	3,40	2,80	2,48	3,10	3,38	3,13	1,57	3,65	
taideakatemia	3,21	4,49	2,81	4,55	3,71	1,87	2,39	2,31	3,67	3,04	1,91	3,39	
terveysala	3,88	3,19	3,03	3,79	2,92	2,14	2,60	3,30	3,72	2,92	4,39	3,28	
tietoliikenne ja sähköinen kauppa	3,51	3,73	2,59	3,87	3,44	2,80	2,49	2,52	3,23	2,89	3,58	3,50	
ympäristö ja rakentaminen	3,46	3,73	2,79	3,85	2,99	2,23	2,65	2,77	3,52	3,13	3,42	3,50	
<i>kaikki</i>	3,63	3,74	2,86	3,93	3,32	2,48	2,62	2,82	3,56	3,09	3,30	3,43	

Taulukko 4. Kysymyksen ”Kuinka hyviä oppimismenetelmiä oppimisesi kannalta ovat seuraavat” keskiarvot koulutusohjelmittain.

	<i>Kuinka hyviä oppimismenetelmiä oppimisesi kannalta ovat seuraavat?</i>												
	luennot	projektit	esseet	harjoitus- työt	ryhmä- työt	verkko- opetus	PBL	kirjalli- suustentit	työelä- mä/yritys vierailut	harjoi- tusyri- tys	laborato- riotyös- kentely	kotiteh- tävät	
auto- ja kuljetus- tekniikka	3,36	3,27	2,15	3,45	3,09	2,15	2,30	2,08	3,41	3,04	3,08	2,86	
bioanalytiikka	3,93	2,88	2,62	4,20	2,57	2,26	2,39	3,35	3,88	3,43	4,79	3,31	
bio- ja elintarvike- tekniikka	3,57	3,44	2,59	3,96	2,66	2,35	2,78	2,91	3,60	3,49	4,32	3,68	
Business Informa- tion Technology	3,68	3,80	3,21	4,03	3,41	2,81	2,59	2,58	3,36	2,84	3,52	3,47	
elektroniikka	3,28	3,51	2,34	3,88	3,32	2,33	2,46	2,28	3,43	3,06	4,17	3,75	
ensihoito	4,25	3,29	2,00	3,86	2,63	1,80	2,57	2,88	3,57	3,50	4,13	3,00	
esittävä taide	2,30	4,59	2,75	4,95	4,41	1,32	2,21	2,09	3,59	2,70	1,68	3,54	
fysioterapia	3,69	3,47	3,03	4,15	3,06	2,15	3,33	2,94	3,82	3,69	2,83	3,06	
företagsekonomi	4,35	3,76	2,57	3,35	3,74	2,79	2,45	2,82	3,43	3,00	1,38	3,23	
hoitotyö, Salo	4,16	3,42	3,47	3,70	3,37	2,39	2,54	3,07	3,59	2,16	4,21	3,46	
hoitotyö, Turku	3,76	3,05	3,05	3,56	2,76	2,03	2,70	3,42	3,68	3,04	4,43	3,24	
Information Tech- nology	3,53	3,42	3,12	3,65	3,15	3,37	3,00	2,88	2,52	2,82	3,94	3,85	
International Bu- siness, Raisio	3,59	3,64	3,40	3,86	3,45	2,56	2,31	2,78	4,21	3,60	1,25	3,36	
International Bu- siness, Turku	3,81	3,97	3,58	3,28	3,26	2,44	3,00	3,23	4,05	3,38	1,70	3,19	

International Business / Internationale Betriebswirtschaft	3,70	3,86	3,30	3,80	3,38	2,05	2,64	2,90	3,33	3,00	2,75	3,48
kala- ja ympäristötalous	3,38	3,63	2,89	3,76	2,90	2,32	2,60	2,83	3,23	2,63	3,96	3,07
kauneudenhoitoala	3,67	4,32	3,53	3,96	3,78	2,70	3,29	2,32	3,77	3,65	1,75	3,49
kestävä kehitys	3,74	3,90	3,02	3,53	2,50	1,91	3,00	3,11	3,54	2,63	2,98	3,36
kirjasto- ja tietopalvelu	4,03	3,83	3,47	3,68	3,34	2,95	2,50	3,16	3,69	2,40	2,17	3,41
kone- ja tuotantotekniikka	3,13	3,73	2,39	3,94	3,62	2,37	2,55	2,54	3,80	3,22	3,69	3,43
kuvataide	3,74	4,20	2,96	4,27	3,08	1,62	2,07	2,57	3,00	1,91	2,00	3,73
laboratorioala	4,04	2,96	2,65	4,08	3,19	2,53	2,78	3,14	3,00	2,60	4,67	4,04
liiketalous, Loimaa	3,68	3,81	2,76	3,86	3,64	2,17	2,54	2,95	3,75	3,80	1,00	3,36
liiketalous, Raisio	3,99	3,37	3,11	3,85	3,24	3,03	2,50	3,29	3,26	2,86	1,55	3,76
liiketalous, Salo	3,67	4,10	2,90	4,06	3,76	2,81	2,50	2,96	3,42	3,29	2,00	3,34
liiketalous, Turku	4,07	3,67	3,06	3,69	2,99	2,90	2,67	3,32	3,59	3,30	1,62	3,47
liiketoiminnan logistiikka	4,07	4,07	2,86	4,05	3,56	2,25	2,35	3,03	3,74	3,50	1,80	3,52
muotoilu	3,08	4,54	2,53	4,57	3,52	1,97	2,68	2,21	3,88	3,60	2,18	3,27
musiikki	3,06	4,00	2,65	3,81	3,71	2,58	2,86	2,50	3,73	2,70	1,40	4,00
Nursing	3,71	3,29	3,21	4,00	3,14	2,57	3,00	3,17	4,10	3,50	4,00	3,14
palvelujen tuottaminen ja johtaminen	3,82	3,94	3,11	4,03	3,41	2,73	2,98	3,05	3,85	3,18	1,48	3,53
radiografia ja sädehoito	3,95	3,21	2,84	4,05	2,68	2,15	2,67	3,39	3,95	3,33	3,82	3,17

rakennustekniikka	3,30	3,66	2,58	4,10	3,36	2,45	2,52	2,48	3,63	3,53	3,46	3,77
restaurointi	3,75	4,75	3,50	4,25	2,75	3,00	4,00	3,75	3,33	4,00	2,00	3,50
sosiaaliala, Kaarina	4,16	4,04	3,52	4,18	3,70	2,36	3,03	3,53	3,96	3,56	1,71	3,08
sosiaaliala, Loimaa	3,52	4,00	3,58	3,70	3,67	2,60	2,95	3,06	3,56	2,50	1,09	3,30
suun terveydenhoi- to	3,36	3,69	2,77	4,21	3,71	1,67	2,20	3,00	3,50	1,75	4,64	3,23
tietojenkäsittely, Loimaa	3,12	4,00	2,71	4,08	3,63	3,00	2,65	2,87	2,86	3,29	2,20	3,78
tietojenkäsittely, Salo	2,85	3,68	2,03	3,87	3,46	2,89	2,75	2,08	3,03	2,74	3,61	3,16
tietojenkäsittely, Turku	3,86	3,74	2,78	3,99	3,42	2,83	2,71	2,70	3,26	2,91	3,43	3,51
tietojenkäsittely, Uusikaupunki	3,65	3,88	2,91	4,09	3,29	3,38	2,87	2,61	3,40	3,16	3,90	3,44
tietotekniikka, Salo	3,36	3,43	2,25	3,93	3,27	2,85	2,19	2,38	2,97	2,26	3,61	3,46
tietotekniikka, Tur- ku	3,62	3,78	2,21	3,83	3,54	2,86	2,34	2,21	3,26	3,09	3,64	3,53
toimintaterapia	4,11	3,47	3,56	4,06	3,28	1,78	3,13	2,83	4,06	3,00	1,67	3,24
viestintä	3,58	4,58	2,94	4,62	3,78	2,00	2,21	2,28	3,77	3,03	1,93	3,08
<i>kaikki</i>	3,63	3,74	2,86	3,93	3,32	2,48	2,62	2,82	3,56	3,09	3,30	3,43

Turun ammattikorkeakoulun julkaisusarjoissa ilmestyneitä teoksia

TURUN AMMATTIKORKEAKOULUN TUTKIMUKSIA

1. Ovaska, Esko: Saaristoon muutto elämänpolitiikkana ja sosiaaliset verkostot saaristokunnassa. Turku, 2001. 215 s. ISBN 952-5113-09-4.
2. Salonen, Kari: Vanhussosiaalityö ammattina. 2. p. Turku, 2002. 298 s. ISBN 952-5113-11-6.
3. Hautala, Tiina: Tie kohti suomalaista toimintaterapeuttikoulutusta. Turku, 2002. 136 s. ISBN 952-5113-12-4.
4. Suominen, Tarja: Turun ammattikorkeakoulun restonomiopiskelijoiden tulkinnot opintojensa viivästymisen syistä. Turku, 2002. 96 s. ISBN 952-5113-17-5.
5. Oksanen, Taru: Exploring the Concept of Environmental Marketing as a Part of Corporate Environmental Strategy – A Case Study of Polarcup in Finland and the U.K. Turku, 2002. 141 s. ISBN 952-5113-21-3.
6. Avoranta, Annina: ”*Oho, mä lähden taas täältä kassi kädes!*” – tutkimus nuorista naisista himoshoppailijoina. Turku, 2003. 107 s. ISBN 952-5113-24-8.
7. Ovaska, Esko: Ongelma, idylli vai elämysyhteisö? Pienten kuntien sosiaali- ja terveystalvelujen ja sosiaalisen pääoman tarkastelua. Turku, 2003. 323 s. ISBN 952-5113-34-5.
8. Sorsa, Kaisa: Time-share-matkailupalvelun tuotteistamisen lainsäädännölliset puitteet : Espanjan, Iso-Britannian ja Suomen time-share-lainsäädäntöä koskeva oikeusvertaileva tutkimus. Turku, 2003. 257 s. ISBN 952-5113-47-7.
9. Piipponen, Vesa: Materiaalin ostostrategian ohjausmalli lentokoneen elinjakson aikana. Turku, 2003. 86 s. ISBN 952-5113-43-4.
10. Talvitie, Susanna: Sosionomiopiskelijoiden ohjatut harjoittelut : harjoittelut ja niiden ohjaus ammattiin oppimisen tukena. Turku, 2003. 127 s. ISBN 952-5113-49-3.
11. Keltaniemi-Koski, Arja: Kasvunpaikka – muutosprosessin kuvaus projektiopintojen aikana. Turku, 2004. 102 s. ISBN 952-5113-56-6.
12. Sainio, Elina: Suurten ikäluokkien ikääntyminen ja tulevaisuuden näkymät. Turku, 2004. 108 s. ISBN 952-5113-60-4.
13. Hilapieli, Sanna-Maria & Pajamäki, Salla: Asuinviihtyvyys ja sosiaalinen pääoma Jyrkkälässä. Turku 2004. 109 s. ISBN 952-5113-61-2.
14. Mäntsälä, Tuija: Järjestelmä on mutta toimiiko se? Opiskelijoiden arvio opinto-ohjauksen tilasta ja opintopolun eri vaiheiden ohjauksen kehittämistarpeista Turun ammattikorkeakoulussa. Turku, 2004. 97 s. + 17 liites. ISBN 952-5113-65-5.

TURUN AMMATTIKORKEAKOULUN RAPORTTEJA

1. Kuronen, Milla-Riitta (toim.): VTLS-kirjastojärjestelmän käyttöönotto Turun ammattikorkeakoulun kirjastossa 1998-2000. Turku, 2001. 38 s. ISBN 952-5113-05-1.
2. Laurinkari, Juhani (toim.): Väliaikaisesta ammattikorkeakoulusta osaksi Turun ammattikorkeakoulua. Turku, 2001. 146 s. ISBN 952-5113-06-X.
3. Kunttu, Kristina & Huttunen, Teppo: Turun ammattikorkeakoulun opiskelijaterveystutkimus 2000. Turku, 2001. 33 s., 155 liites. ISBN 952-5113-08-6.
4. Hyvönen, Raimo: Tekniikan ammattikorkeakouluopintojen keskeytyminen. Turku, 2002. 31 s. ISBN 952-5113-10-8. LOPPUUNMYTTY.
5. Alanen, Erja & Halonen, Sirpa (toim.): Ympäristöterveydenhuoltoa kehittämään : työkirja kunnan ympäristöterveydenhuollon viranhaltijalle. Turku, 2002. 35 s. + CD-ROM. ISBN 952-5113-13-2. LOPPUUNMYTTY.
6. Suvanto, Jaakko: Virtuaalimaailmojen hyödyntäminen verkkoliiketoiminnassa. Turku, 2002. 55 s. ISBN 952-5113-14-0.

7. Tulonen, Arja: OPSista HOPS ettei tulisi HUPS. Turku, 2002. 71 s. ISBN 952-5113-16-7.
8. Linnossuo, Outi & Nenonen, Suvi & Saario, Ilona (toim.): Näkökulmia hyvinvointiin 1. Turku, 2002. 111 s. ISBN 952-5113-18-4.
9. Syrjälä, Vappu & Mattinen, Annukka: Uutta voimaa työn tekemiseen : raportti Terve tulevaisuus -projektista. Turku, 2002. 83 s. ISBN 952-5113-19-1.
10. Telkki, Martti & Alasaarela, Esko: ZEF – kaksiolotteinen arviointi- ja ennakointimenetelmä Internet-pohjaiseen ryhmätööhön. Turku, 2002. 50 s. ISBN 952-5113-23-X.
11. Alanen, Erja & Halonen, Sirpa (toim.): Ympäristöterveydenhuoltoa kehittämään : työkirja kunnan ympäristöterveydenhuollon viranhaltijalle = Miljöhälsan står i fokus : arbetsbok för den kommunala miljöhälsovårdsmyndigheten = Development of Environmental Health : workbook for municipal health care officials. Turku, 2003. CD-ROM. ISBN 952-5113-28-0.
12. Koskinen, Ritva: ”*Tää oli kyl tosi kiva juttu, ko sää soitit*” – ohjauskeskustelu opiskelun vauhdittajana. Turku, 2003. 79 s. ISBN 952-5113-29-9. LOPPUUNMYTTY.
13. Lahtinen, Jari: Flamecleaner – liikkuvan öljynpolttolaitteen kehityshanke. Turku, 2003. 26 s. ISBN 952-5113-42-6.
14. Hautala, Tiina & Nenonen, Suvi & Saario, Ilona (toim.): Näkökulmia hyvinvointiin 2. Turku, 2003. 226 s. ISBN 952-5113-41-8.
15. Saalasto, Päivi & Ylander, Sirkka: Seutuportaali – kokemuksia EU-rahoitteisista hankkeista. Turku, 2003. 103 s. ISBN 952-5113-45-0.
16. Veräjänkorva, Oili: Projektityöskentely hoitotyöntekijöiden lääkehoidon osaamisen kehittämisessä : Turun ammattikorkeakoulun, Turun yliopiston ja terveystieteiden tutkimuskeskuksen yhteistyöhankkeen loppuraportti. Turku, 2003. 64 s. + 26 liites. ISBN 952-5113-48-5.
17. Niinimäki, Jukka: Verkko-opetus ammattikorkeakoulussa : katsaus pedagogisiin malleihin ja toiminnan organisointiin. Turku, 2003. 61 s. ISBN 952-5113-53-1 (verkkójulkaisu), ISBN 952-5113-50-7 (painettu).
18. Kantola, Ismo & Gates, Marieta (eds.): Internships and Project Studies as Workbased Learning Environments in Professional Higher Education – International Benchmarking. Turku, 2004. 32 s. ISBN 952-5113-57-4.
19. Veräjänkorva, Erko, Ernvall, Koivuniemi & Syrjälä: Laadukasta lääkehoidon opetusta ja oppimista : seurantatutkimus hoitotyön lääkehoidon opetuksen ja oppimisen kehittämisestä. Turku, 2004. 112 s. ISBN 952-5113-58-2.
20. Tuominen, Telle: Opettaja ja työyhteisö muutosmatkalla ongelmaperustaiseen oppimiseen. Turku, 2004. 93 s. ISBN 952-5113-59-0.
21. Neitola, Pekka: Toimikortit osana korkeakoulun tietoturvaa. Turku, 2004. 61 s. + 17 liites. ISBN 952-5113-68-X (verkkójulkaisu) ISBN 952-5113-60-2 (painettu).

TURUN AMMATTIKORKEAKOULUN OPPIMATERIAALEJA

1. Seilonen, Leena: WebCT 3.x : käyttäjän opas itseopiskeluun. Turku, 2001. 180 s. ISBN 952-5113-07-8.
2. Aaltonen, Heli (toim.): Näkökulmia nukketeatteriin – ajatuksia ja kokemuksia teatterinuken pedagogisesta käytöstä. Turku, 2002. 161 s. ISBN 952-5113-15-9.
3. Kuusisto, Terhi: Sellonen : sellonsoiton alkeiskoulu. Turku, 2003. 45 s. ISBN 952-5113-22-1.
4. Linnossuo, Outi (toim.): Sosiaalinen ja toiminnallis-terapeuttinen työ nuorten kanssa. Turku, 2003. 130 s. ISBN 952-5113-25-6.
5. Härkönen, Pekka: Opiskelijatuutorin käsikirja. Turku, 2003. 89 s. ISBN 952-5113-32-9.
6. Virko, Esa: Kipsitöiden pintakäsittely. Turku, 2003. 54 s. ISBN 952-5113-36-1.

7. Bastman, Virpi: Räättälöityä viestintää : suomenkielinen työohjeisto maahanmuuttajanaisten ammatillisen kompetenssin vahvistajana. Turku, 2003. 70 s. + CD-ROM. ISBN 952-5113-37-X.
8. Seppälä-Kavén, Ulla: Muodon ajat : katsaus muotoiluun 1800-luvun lopulta nykypäivään. Turku, 2003. 78 s. ISBN 952-5113-44-2.
9. Viitanen, Anne: Visuaalisen markkinoinnin suunnittelu yrityskuvan rakentamisessa. Turku, 2003. 55 s. ISBN 952-5113-51-5.
10. Härkönen, Pekka: Opettajatuutorin käsikirja : tuutori-, alumni- ja mentoritoiminta Turun ammattikorkeakoulussa. Turku, 2003. 124 s. ISBN 952-5113-52-3.

TURUN AMMATTIKORKEAKOULUN PUHEENVUOROJA

1. Ponkala, Outi & Perälä, Marja-Leena & Paulin, Ritva: Terveysalan koulutusohjelma-arviointia. Turku, 2002. 55 s. ISBN 952-5113-20-5.
2. Kettunen, Juha: Competitive Strategies in Higher Education. Turku, 2003. 22 s. ISBN 952-5113-26-4.
3. Kettunen, Juha: Strategic Evaluation of Institutions by Students in Higher Education. Turku, 2003. 23 s. ISBN 952-5113-27-2.
4. Laaksonen-Heikkilä, Ritva & Nirkkonen-Mannila, Anneli: Moniammatillista yhteistyötä Turun ammattikorkeakoulussa : terveysalan, liiketalous ja ICT:n sekä taideakatemian opettajat ja opiskelijat uusien toimintatapojen oppijoina ja kehittäjinä. Turku, 2003. 43 s. ISBN 952-5113-30-2.
5. Isotalo, Sari (toim.): Opiskelutyytyväisyys puntarissa : Suuren Opiskelijakyselyn 2002 tulokset. Turku, 2003. 56 s. ISBN 952-5113-35-3.
6. Hautala, Jouni: Rakentavaa keskustelua ja käytännön esimerkkejä : Turun ammattikorkeakoulu neuvottelukuntien näkemänä. Turku, 2003. 27 s. ISBN 952-5113-33-7.
7. Lind, Kaija: Osaaminen optimiin, kompetenssit kohdalleen. HR-ohjelman käyttöönotto Turun ammattikorkeakoulussa – pilottiprojekti terveysalan tulosalueella 16.1. - 31.12.2002. Turku, 2003. 22 s. + 13 liites. ISBN 952-5113-38-8.
8. Rannikko, Esa: Opiskelukokemuksia avoimessa ammattikorkeakoulussa – opiskelijakyselyn tuloksia. Turku, 2003. 32 s. + 22 liites. ISBN 952-5113-39-6.
9. Mattinen, Annukka: Ravitsemusohjaus hoitotyössä – ammattikorkeakoulun rooli terveydenhoitajien ja sairaanhoitajien ravitsemushoidon osaamisessa. Turku, 2003. 30 s. ISBN 952-5113-40-X.
10. Haapala, Eija: Hyvää henkilöstöhallintoa etsimässä – kokemuksia kymmenestä varsinaissuomalaisesta pk-yrityksestä. Turku, 2003. 33 s. ISBN 952-5113-46-9.
11. Rannikko, Esa: Osaajat opintiellä : täydennyskoulutuksen markkinointitutkimuksen tuloksia. 53 s. + 17 liites. Turku, 2003. ISBN 952-5113-55-8 (verkkojulkaisu), ISBN 952-5113-54-X (painettu).
12. Kairisto-Mertanen, Liisa: Markkinalähtöisyys korkeakouluympäristössä - katsaus ajattelutavan omaksumiseen ja kehittämiseen. 19 s. Turku, 2004. ISBN 952-5113-64-7 (verkkojulkaisu) , ISBN 952-5113-63-9 (painettu).
13. Angerpuro, Kirsi: Opiskelijapalaute oppimisympäristön ja opiskelun kuvaajana : tuloksia Turun ammattikorkeakoulun vuoden 2003 opiskelijabarometrasta. 48 s. + 15 liites. Turku, 2004. ISBN 952-5113-69-8 (verkkojulkaisu), ISBN 952-5113-67-1 (painettu).

MUITA JULKAISUJA

Räisänen, Pekka (toim.): Laivatekniikka : modernin laivanrakennuksen käsikirja. Turku, 2000. 710 s. ISBN 952-5113-99-X.

Turun ammattikorkeakoulu
Julkaisumyynti
Sepänkatu 3
20700 Turku

puh. 010 5535 810
fax. 010 5535 791
julkaisumyynti@turkuamk.fi
www.turkuamk.fi/kirjasto/julkaisutoiminta/tilaus.html